

Sak 2 Oslo SVs valgprogram 2023–2027

Programkomiteens andreutkast, 8. januar 2023. Frist for endringsforslag var 28. januar.

1	Innhold	
2	Innhold	1
3	Utjevning av forskjeller	4
4	Rettferdig omfordeling	4
5	Økonomisk trygghet	4
6	Bedre levekår	5
7	Kriminalitetsforebygging	6
8	Et grønnere Oslo	7
9	Nullutslippsbyen	7
10	Ta vare på ressursene	8
11	Energi - bruke mindre og produsere mer	8
12	Ren luft	9
13	Levende fjord	9
14	Ta vare på naturen	10
15	En by som tåler klimaendringene	11
16	Grønn samferdsel	12
17	Et godt kollektivtilbud	12
18	Folk fremfor biler	13
19	Den syklende byen	14
20	Mindre plager fra vei og bane	14
21	En god oppvekst og utdanning for alle	16
22	Lek og læring i barnehagen	16
23	En innholdsrik aktivitetsskole	17
24	En inkluderende fellesskole	18
25	En videregående skole for alle	20
26	Læring hele livet	21
27	Landets beste studentby	21

28	Et godt og trygt arbeidsliv	23
29	Kampen mot useriøse aktører og gråsoner i arbeidslivet	23
30	Profittfri velferd og rekommunalisering	24
31	Oslo kommune - en god arbeidsgiver	24
32	Helse og velferd i ulike livsfaser	26
33	Sikker digital utvikling og innbyggerrettede digitale tjenester	27
34	Gode møteplasser	27
35	En helsefremmende by	28
36	Barnevern - en god oppvekst som varer livet ut	29
37	Gode lokalsykehusstilbud i Oslo	29
38	Trygt svangerskap og barselstid	30
39	Et godt psykisk hjelpetilbud	30
40	Kunnskap og solidaritet på rusfeltet	31
41	Tannhelse for alle	32
42	God helsehjelp til eldre	32
43	Oslo kommune som bevisst innkjøper	34
44	En beredt hovedstad	35
45	Et godt sted å bo	36
46	Nok boliger til alle	36
47	En sosial boligpolitikk	37
48	En levende by	38
49	Et levende og variert næringsliv	40
50	Mer gjenbruk og deling	41
51	En kreativ og aktiv by	43
52	Et rikt og bredt kulturliv	43
53	Idrettsglede	45
54	Et aktivt friluftsliv	46
55	En deltakende frivillighet	46
56	Mangfoldig og inkluderende samfunn	48
57	Nedbygging av funksjonshemmende barrierer	48
58	Aktiv antirasisme	49
59	En samisk by	50
60	Feministisk by	51
61	Sex og sånt	51
62	Frihet fra vold og tvang	52

63	En trygg skeiv by	54
64	Styrket folkestyre	55
65	Internasjonal solidaritet	56
66		

67 Utjevning av forskjeller

68 Oslo er en delt by, med store økonomiske forskjeller. Store levekårsforskjeller får konsekvenser livet
69 gjennom, og påvirker både mulighet for deltakelse, helse og forventet levealder. Mange lever i
70 fattigdom i Oslo, og det er store forskjeller både mellom og innad i bydelene. Vanskelige levekår,
71 fattigdom og utenforskap er viktige årsaker til utrygghet, vold og kriminalitet.

72 Økningen av barn i lavinntektsfamilier i Oslo har stoppet opp etter 2017, men fortsatt lever over 17
73 prosent av våre barn i fattigdom. I noen delbydeler er andelen langt høyere enn dette. Det er også en
74 betydelig andel eldre som lever på minstepensjon.

75 Omfordeling er det viktigste virkemiddelet vi har for å skape en by som er god å leve i for alle. Vi må
76 både ta kampen mot forskjellene og kompensere for effektene forskjellene gir. Regjeringen sitter på
77 nøkkelen til mange av de viktigste grepene for å få gjort noe med de økende forskjellene. Oslo SV vil
78 jobbe aktivt for å endre de statlige virkemidlene til det beste for hovedstadens innbyggere, og samtidig
79 sikre folks inntekt og tilgang til boligmarkedet og arbeidslivet.

80 Rettferdig omfordeling

81 Skatt bidrar til å finansiere velferdstjenestene våre og sørger for omfordeling og mindre ulikhet. De som
82 har mest må også bidra mest. Eiendomsskatt er det viktigste verktøyet kommunen har for omfordeling,
83 og bidrar også til å finansiere utvikling av velferden. Eiendomsskatten gir mulighet til en sosial
84 boligpolitikk.

85 Oslo SV vil:

- 86 ● Videreføre en eiendomsskatt på bolig og næring med god sosial profil. Oslo SV vil sikre minst
87 300 millioner i økte inntekter fra eiendomsskatten. Økt promillesats og økt skatt på
88 næringseiendom skal vurderes for å sikre dette.

89

Dissens 1. Et mindretall bestående av fem i komiteen (Takvam Kindt, Røyne, Pasovic, Antonsen og Moronski) ønsker å legge til setningen:

Legge til etter punktet: Minst halvparten av de økte inntektene fra eiendomsskatten skal gå til sosial boligpolitikk, inkludert flere ikke-kommersielle utleieboliger, flere boliger gjennom Oslo-bolig og et løft for kommunale boliger.

90

- 91 ● Arbeide for å gjøre det mulig å innføre høyere eiendomsskatt på sekundærboliger.
- 92 ● Arbeide for å gjøre det mulig å innføre progressiv kommunal eiendomsskatt for å øke
93 fordelingseffekten.

94

95 Økonomisk trygghet

96 Arbeid gir økonomisk trygghet og forutsigbarhet. Arbeidsledige, syke, uføre og andre som har
97 utfordringer med å stå i arbeid eller å komme inn i arbeidslivet må raskt få hensiktsmessig og
98 tilstrekkelig hjelp av NAV. Arbeidslivet stiller stadig høyere krav til kompetanse og veien inn i
99 arbeidslivet går gjennom nødvendig kvalifisering.

100 Oslo SV ønsker å prioritere tiltak for å hjelpe personer i sårbare livssituasjoner ut av fattigdom og inn i
101 arbeidslivet. Økonomisk trygghet er viktig i alle livsfaser og en nødvendighet for å komme ut av
102 fattigdom. Ytelsene for de som ikke kan stå i arbeid må være til å leve av og med.

103 **Oslo SV vil:**

- 104 ● Styrke lokalkontorene til NAV slik at det er nok ressurser og riktig kompetanse til å hjelpe
105 arbeidssøkende med å skaffe varig arbeid.
- 106 ● At NAV skal være tilgjengelig for de som ønsker og har behov for fysisk veiledning og hjelp.
- 107 ● Prøve en arbeidsordning for minoritetskvinner der målet er å gi arbeidserfaring som kan føre
108 til varig arbeid. Ordningen kan organiseres på en lignende måte som sommerjobbtilbudet for
109 ungdom.
- 110 ● At kommunen skal utvide sommerjobbprosjektet om å formidle jobb til ungdommer i
111 kommunen og samarbeidende bedrifter til å gjelde hele året.
- 112 ● Sørge for at økonomisk sosialhjelp er på et akseptabelt forbruksnivå i tråd med satsene fra
113 SIFO.
- 114

115 **Bedre levekår**

116 Oslo SV vil prioritere å styrke de levekårsutsatte delene av byen. På grunn av ulike bomønstre i Oslo er
117 det stor variasjon i levekårsutfordringer mellom ulike deler av byen, og dermed store geografiske
118 forskjeller på hvor utsatt menneskene i bestemte områder er for fattigdom, sosiale problemer, dårlige
119 oppvekstmiljø og miljøproblemer. I tillegg til radikal omfordeling, sosial boligpolitikk og en politikk for
120 arbeidsinkludering er det viktig å løfte utsatte områder.

121 Oslo SV vil prioritere levekårsutsatte områder når nye velferdsordninger skal etableres eller testes.
122 Områdeløft må være et samarbeid mellom Staten, Oslo kommune, de enkelte bydelene og lokalmiljøet.
123 Kommunen må jobbe systematisk og metodisk for å sikre medvirkning og lokal forankring. Oslo SV vil
124 at områdeløftene skal stimulere til varig endring. Styrking av levekårsutsatte områder kan ikke bare
125 basere seg på prosjektstillinger. De økonomiske rammene til bydelene er en viktig forutsetning for å
126 heve livskvaliteten til innbyggerne i levekårsutsatte områder.

127 **Oslo SV vil:**

- 128 ● Videreføre og videreutvikle dagens områdesatsinger.
- 129 ● Fortsette å prioritere levekårsutsatte områder ved lokalisering av nye kulturtilbud,
130 idrettstilbud og andre store satsinger.
- 131 ● At innbyggere i levekårsutsatte områder skal aktivt medvirke og involveres når det planlegges
132 endringer i lokalmiljøet.
- 133
- 134

135 **Kriminalitetsforebygging**

136 Kommunen har ansvar for å legge til rette for deltakelse og forebygge utenforskap, vold, rusmisbruk og
137 kriminalitet. For å hindre at ungdom rekrutteres til kriminelle miljøer må vi sikre gode og trygge
138 oppvekstvilkår. Dette er det viktigste forebyggende sikkerhetstiltaket i samfunnet vårt. Alt fra gode
139 skoler til fritidstilbud for barn og unge er viktig for å forebygge kriminalitet.

140 I hverdagen må vi sikre at politiet er synlige i bybildet, kjenner nærmiljøet og har tillit i befolkningen.
141 Det gjelder særlig tillit mellom politiet og ungdom.

142 En god kriminalomsorg handler om å gi alle rett på verdige soningsforhold. Innsatte i Oslo bør få
143 mulighet til å sone i nærheten av familier og bosted, både for å opprettholde kontakt med familie, men
144 også for å kunne benytte seg av tilbud som gjør det lettere å vende tilbake til samfunnet etter endt
145 soning. Oslo SV ønsker å styrke frivillige organisasjoner som tilbyr tjenester til innsatte.

146 **Oslo SV vil:**

- 147 ● Sikre nærpolti i Oslo, i første rekke ved politiposter i utsatte områder. Politiet må være lett
148 tilgjengelig og kjenne nærmiljøet.
- 149 ● Styrke kommunens kriminalitetsforebyggende arbeid, blant annet samarbeidsmodellen SaLTo
150 mellom kommunen og politiet.
- 151 ● Sørge for gode veier ut av kriminalitet, for eksempel etter modell av EXIN Oslo-prosjektet.
152 Unge gjengangere må sikres tett oppfølging.
- 153 ● Øke rekrutteringen og tilstedeværelsen av utekontakter og miljøarbeidere i nærmiljøene.
- 154 ● Sikre støtte til frivillige organisasjoner som jobber med tilbud til innsatte i Oslo og omegn.
- 155 ● Sikre at alle innsatte i Oslo har tilgang til et godt helsetilbud.

156

157 **Les mer om gode oppvekstvilkår under *En god oppvekst og utdanning for alle* på side 16.**

158 **Les om fritidsklubber under *Gode møteplasser* på side 27.**

159 **Les mer om kultur- og idrettstilbud for barn og unge under *En kreativ og aktiv by* på side 43.**

160

161

162 Et grønnere Oslo

163 Klimaendringene skjer nå. Oslo skal ta sitt ansvar for å begrense dem, og innen 2030 skal Oslos direkte
164 utslipp av klimagasser være kuttet til null og lufta skal være ren. Samtidig må vi tilpasse oss de
165 endringene som kommer. Naturen spiller en nøkkelrolle i dette arbeidet. Et stort arts mangfold gjør
166 naturen mer robust i møte med endringer. Derfor må naturen vår beskyttes mot nedbygging,
167 forurensning, forøpling og andre menneskelige inngrep.

168 Nullutslippsbyen

169 For å nå målene i Parisavtalen må verdens utslipp av klimagasser reduseres til null. SV vil at Oslo skal
170 ligge i forkant av denne utviklingen og redusere sine klimagassutslipp til null innen 2030, og at det
171 deretter skal fjernes mer CO2 fra atmosfæren enn det som slippes ut. Oslo SV og byrådet har innført
172 mange klimatiltak for å nå målene våre. Vi har blant annet elektrifisert gravemaskinene ved arbeid for
173 kommunen, fått på plass utslippsfri kollektivtransport i løpet av 2023, fått gjennomslag for
174 karbonfangst og -lagring på Klemetsrud og kuttet kommunale utslipp med 26 prosent. Nå vil SV ta det
175 neste steget for et utslippsfritt Oslo.

176 Den største delen av utslippene innen Oslo kommunes grenser kommer fra veitrafikk,
177 avfallsforbrenning og bygg- og anleggsaktivitet. Oslo SV vil styrke og videreutvikle det gode arbeidet
178 som er i gang med å kutte disse utslippene ved hjelp av tiltak som kutter utslipp samtidig som det skaper
179 en triveligere by å bo i.

180 Oslo SV vil:

- 181 ● At Oslo skal redusere klimagassutslippene til netto null innen 2030. Etter 2030 skal det innen
182 Oslo kommunes grenser fjernes mer CO2 fra atmosfæren enn det som slippes ut.
- 183 ● Utarbeide en handlingsplan for hvordan målet om negative utslipp skal gjennomføres.
- 184 ● Videreføre og videreutvikle klimabudsjettet som styringsverktøy for å nå klimamålene.
185 Kommunen skal ha et effektivt styringsverktøy for å nå målene i Klimastrategi for Oslo mot
186 2030 for direkte utslipp, indirekte utslipp, klimatilpasning, skog og arealbruk og energi.
- 187 ● Utrede og iverksette tiltak for hvordan de forbruksbaserte utslippene til Oslos innbyggere skal
188 halveres innen 2030.
- 189 ● At all personbiltrafikk på Oslos veier skal være fossilfri innen 2028.
- 190 ● At alle varebiler i Oslo og all tungtransport er utslippsfrie innen 2030.
- 191 ● At det skal være tilgjengelig landstrøm og ladeinfrastruktur til småbåter og prioriterte
192 kaiplasser for elbåter, samt tilstrekkelig regelverk til at all havnevirksomhet og ferdsel på
193 fjorden blir nær utslippsfrie innen 2030.
- 194 ● Gjennomføre karbonfangstanlegget på Klemetsrud.
- 195 ● At det blir karbonfangst når avfallsforbrenningsanlegget på Haraldrud skal fornyes.
- 196 ● Arbeide for etterlevelse av kommunens mål om å halvere matsvinn innen 2030.
- 197 ● Videreføre kommunens ambisjoner om kutt i kjøttforbruket i kommunale virksomheter, ved å
198 tilby gode og rimelige plantebaserte alternativer.
- 199 ● At Oslo skal være fritt for cruiseskip fra 2025.

200

201 **Les mer om tiltak for å redusere biltrafikk under *Folk fremfor biler* på side 13.**

202 **Les mer om klimatiltak ved innkjøp under *Oslo kommune som bevisst innkjøper* på side 34.**

203

204 Ta vare på ressursene

205 All ressursbruk gir belastning på både natur og klima. Avfall - som er ressurser som er tatt ut av bruk -
206 skader også naturen dersom den havner på avveie. Derfor er det avgjørende å bevege seg mot en mer
207 sirkulær økonomi, med mer gjenbruk og bruk av resirkulert materiale. Avfallet som hver dag samles inn
208 fra Oslo kommunes husholdninger, næringsliv og kommunal virksomhet representerer verdifulle
209 ressurser, men må behandles klokt for å kunne utnyttes. Derfor mener Oslo SV at vi må ta i bruk en
210 rekke tiltak for å øke sorteringsgraden og materialgjenvinningen fra avfall i kommunen. Det er også
211 viktig at denne aktiviteten skjer lokalt for å unngå unødvendig transport.

212 Oslo SV vil:

- 213 ● Sørge for nytt ettersorteringsanlegg for avfall på Haraldrud og iverksette andre nødvendige
214 tiltak for at Oslo kommune skal kunne nå målet om en materialgjenvinningsgrad på 65
215 prosent innen 2030.
- 216 ● Utvikle gjenbruksstasjonene til å styrke gjenbruk og materialressurser, bl.a. ved mer
217 digitalisering, sporing og synliggjøring.
- 218 ● Sikre at boligområder har god nok infrastruktur for avfallshåndtering ved at avfallsløsninger
219 vurderes på et tidlig stadium i utbyggingsprosesser.
- 220 ● Etablere infrastruktur for kildesortering på offentlige områder som gater, parker og
221 friluftsområder.

222
223 **Les mer om tiltak for gjenbruk og deling under *Mer gjenbruk og deling* på side 41.**
224

225 Energi - bruke mindre og produsere mer

226 Selv om vi i Norge har god tilgang på ren og fornybar vannkraft, gir all energiproduksjon belastning på
227 naturen. Ren norsk energi kan bidra til å erstatte klimafiendtlig fossil energiproduksjon i Europa. Lavere
228 energiforbruk og mer lokal energiproduksjon gjør oss bedre rustet mot høye strømpriser. SV mener at
229 alle Oslos innbyggere skal ha tilgang på tilstrekkelig energi til å leve gode liv, uavhengig av deres
230 sosioøkonomiske status.

231 Oslo SV vil:

- 232 ● Sørge for at kommunen bistår sameier og borettslag i å kartlegge mulighetene for
233 energieffektivisering og hjelpe til med søknadsprosesser og nødvendig tilrettelegging.
- 234 ● Sørge for gode insentiver og tilskuddsordninger for lokal energiproduksjon og
235 energieffektivisering for eksisterende bygningsmasse som er tilgjengelig for næringsliv,
236 sameier, borettslag og leieboliger, og som også er rettet mot mindre prosjekter uten bruk av
237 innleide håndverkere.
- 238 ● Sørge for at energi- og effektbehov, som varme, kjøling, elektrisitet, energilagring og -
239 gjenvinning, blir et premiss for planleggingen av nye områder i byutvikling.
- 240 ● Stimulere til innovative energiløsninger lokalt, som for eksempel smart energistyring og
241 energiutveksling mellom bygg og transportmidler.
- 242 ● Det skal installeres solenergi på kommunale bygg ved nybygg og ved rehabilitering av tak og
243 fasader, der forholdene ligger til rette for det. Kommunens egne nybygg alltid skal vurderes
244 bygget med plussusstandard. Der solceller ikke er mulig skal taket brukes til
245 rekreasjonsområder og/eller overvannshåndtering.
- 246 ● Jobbe for redusert energiforbruk på alle kommunale bygg og anlegg, blant annet ved hjelp av
247 energikartlegging.

- 248 ● Vurdere å frikoble fjernvarmeprisen fra strømprisen for å unngå unødvendig høy pris på
249 fjernvarme.
- 250 ● Vurdere å fjerne tilknytningsplikten til fjernvarmenettet for å sikre at nybygg kan ta i bruk
251 andre miljøvennlige oppvarmingsløsninger, som for eksempel bergvarme.
- 252 ● Jobbe for en nasjonal regelendring slik at borettslag og sameier enkelt kan selge
253 egenprodusert strøm til beboere og til en riktig pris tilbake til strømmettet.
254

255 **Ren luft**

256 Hverken mennesker, dyr eller natur skal lide av luftforurensing i byen vår. Oslo SV har som mål at alle
257 skal kunne puste trygt utendørs - hele året - selv om de har helseutfordringer som gjør dem ekstra
258 sårbare for luftforurensning.

259 Med SV i byråd har vi sørget for at byens kollektivtransport blir utslippsfri i løpet av 2023. Det vil
260 dramatisk begrense luftforurensingen i Oslo, som i hovedsak består av eksos og svevestøv. Gjennom
261 målrettede tiltak mot nullutslippsløsninger, begrenset biltrafikk og økt renhold vil lufta i byen vår bli
262 renere.

263 **Oslo SV vil:**

- 264 ● Ta i bruk akutte tiltak for å hindre farlig luft på enkeltdager når det er nødvendig for liv og
265 helse, men rette hovedtyngden på det langsiktige arbeidet for varig ren luft. Innføre
266 lavutslippszone for tyngre kjøretøy dersom luftkvaliteten er så dårlig at dette er nødvendig.
- 267 ● Redusere bruken av piggdekk ytterligere ved å gå i dialog med Staten om økt piggdekkgebyr
268 og skjerpet regelverk.
- 269 ● Styrke renholdet av gater for å redusere antall dager med høy forurensing av svevestøv.
- 270 ● Få på plass flere målestasjoner for luftkvalitet, slik at det blir lettere å finne målretta tiltak.
271

272 **Les mer om tiltak for å redusere biltrafikk under *Folk fremfor biler* på side 13.**

273 **Les mer om tiltak for å redusere fartsgrenser under *Mindre plager fra vei og bane* på side 14.**
274

275 **Levende fjord**

276 Oslo SV vil arbeide for en ren og tilgjengelig fjord, med et rikt arts mangfold, fri for søppel og
277 forurensning. Miljøtilstanden i fjorden vår er kritisk og har fått stor oppmerksomhet og det haster med
278 tiltak og opprydningsarbeid. SV vil at Oslo skal ta en lederrolle for at tiltaksplanen for Oslofjorden
279 gjennomføres i samarbeid med de andre kommunene rundt Oslofjorden.

280 Plast i naturen havner til slutt i fjorden. Derfor er kommunens arbeid mot plastforurensning viktig for
281 en ren fjord. SV vil styrke arbeidet mot unødig plast og plast på avveie i Oslo, og sette fortgang i
282 oppryddingsarbeidet langs kystlinjen.

283 **Oslo SV vil:**

- 284 ● Være en pådriver for at den helhetlige tiltaksplanen for Oslofjorden gjennomføres i
285 samarbeid med de andre kommunene rundt Oslofjorden.
- 286 ● Etablere tilstrekkelig mottakskapasitet for kloakk fra både skip og fritidsbåter og jobbe for en
287 nasjonal forskrift som forbyr utslipp av kloakk fra fritidsbåter.
- 288 ● Redusere forurensning fra jordbruk i Oslofjorden i samarbeid med jordbruksnæringen, og
289 arbeide for lovendringer som sikrer mindre forurensning til vassdrag og fjorder.

- 290 ● Oppgradere avløpsnett og renseanlegg for å unngå forurensning i fjorden.
- 291 ● Sikre at alle små og store båthavner har gode oppdaterte avfallsplaner og -mottak og få på
- 292 plass gode ordninger for innsamling av brukte fiskeredskaper.
- 293 ● Tilrettelegge for strandrydding i form av tydelig informasjon, mottak og bortkjøring av avfall,
- 294 utdeling av utstyr og midler til å samle opp og kartlegge avfall i fjorden.
- 295 ● Fase ut unødvendige engangsartikler av plast i kommunale virksomheter.
- 296 ● Sikre god håndtering av plastavfall fra byggeplasser.
- 297 ● Kartlegge håndteringen av plastavfall og miljøgifter fra småbåthavner og sette inn tiltak der
- 298 det er nødvendig.
- 299 ● Fase ut gummigranulat fra kunstgressbaner.
- 300 ● Ha en samlet løsning av utenlandsfergene på Vippetangen.
- 301 ● Gjøre strandsonen åpen for allmennheten ved å kjøpe opp strandeierdommer og etablere
- 302 nye, offentlige badestrender og badeanlegg.
- 303 ● Vurdere krav til restaurering av naturlig strandlinje og gjenskaping av et naturlig habitat
- 304 under vann ved alle utbygginger som grenser til sjø, inkludert i bykjernen – for eksempel i
- 305 utbyggingen av en ny bydel på Filipstad.
- 306

307 **Ta vare på naturen**

308 Naturmangfoldet er en del av grunnlaget for livet på jorden, men er i dag under sterkt press på grunn
 309 av klimaendringer, forurensning, fremmede arter og - ikke minst - nedbygging av areal.
 310 Klimaendringene gjør oss mer enn noen gang avhengige av en robust og mangfoldig natur. Derfor
 311 mener Oslo SV at vi må slutte å ofre natur til fordel for andre formål. Dersom natur må bygges ned, skal
 312 et tilsvarende område restaureres et annet sted.

313 Tilgang på natur, både rett utenfor døra, i parker og i Marka, er viktig for helse, aktivitet og trivsel.
 314 Derfor vil Oslo SV arbeide for å ta vare på viktige naturområder, fra trær i byen til nasjonalpark i
 315 Østmarka. Kommunens skoger skal drives på naturens og ikke økonomiens premisser, uten flatehogst.

316 **Oslo SV vil:**

- 317 ● Styrke naturmangfoldet i byen ved å sørge for mer mangfoldig planteliv i parker, veirabatter,
- 318 på grønne tak og i parseller. Unngå bruk av planter på fremmedartslista.
- 319 ● Styrke kommunens arbeid for å få et sterkt vern av trær i urbane områder, blant annet ved å
- 320 unngå at utbyggere kan felle trær før byggeplaner sendes inn. Gjeninnføre en kommunal
- 321 trepleiegruppe som både kan stå for stell og pleie av offentlige trær, men også bistå med
- 322 veiledning og vurderinger ved spørsmål i tilknytning til forvaltning av private trær.
- 323 ● Oslo kommune skal tilstrebe arealnøytralitet og innføre et arealbudsjet, slik at dyrket og
- 324 dyrkbar mark, myr, artsrike kulturlandskap og karbonbindende arealer bevares.
- 325 ● Sikre Markagrensa.
- 326 ● Arbeide for å realisere planene om nasjonalpark i Østmarka.
- 327 ● Bevare Bredtvetskogen.
- 328 ● Verne flere arealer av gammelskog, naturskog og myr- og sumpskogsmark for å sikre robuste
- 329 økosystem med et bredere naturmangfold.
- 330 ● Videreføre og videreutvikle kommunens arbeid med å utvikle et skogbruk basert på
- 331 plukkhogst og kontinuerlig skogdekke uten gjødsling.
- 332 ● Vedta en målsetting for restaurering av forringet natur i kommuneskogen med fokus på myr,
- 333 sumpskog og edelløvskog.
- 334 ● Innføre full hogststopp i hekke- og yngletida for fugler og pattedyr.

- 335 ● Ivareta naturmangfoldet i naturreservatet Østensjøområdet miljøpark tilknyttet
336 Østensjøvannet, og gå imot utbygging i randsonen som kan true dette mangfoldet.
337 ● Stramme inn praktiseringen av avstandskravet om byggefrie soner 20 meter rundt vassdrag
338 og sikre utvidelse av friluftsområder langs vassdragene slik at de kan fungere som korridorer
339 for biologisk mangfold.
340 ● Gjenåpne flere elver i Oslo.
341 ● Bevare naturmangfoldet og beskytte frukttrærne i den gamle eplehagen på Torshovtoppen,
342 og arbeide for at bruken av Torshovtoppen kommer fellesskapet til gode.
343 ● Stramme inn kommunens regelverk for fyrverkeri i privat og offentlig regi.

344

345 **Les mer om bruk av naturen under *Et aktivt friluftsliv* på side 46.**

346

347 **En by som tåler klimaendringene**

348 Kriser som skyldes klimaendringer, som for eksempel styrtregn og hetebølger, vil bli hyppigere i årene
349 fremover. Det må vi møte med gode beredskapsplaner og sikre at klimatilpasning er en integrert del av
350 all byplanlegging.

351 **Oslo SV vil:**

- 352 ● Utarbeide en beredskapsplan for håndtering av hetebølger i Oslo kommune.
353 ● Sikre at Oslos kystnære infrastruktur vil tåle havstigning og stormflo.
354 ● At Oslo skal tåle den nye nedbørnormalen og redusere faren for flom, ved å blant annet å
355 tilpasse avløpssystemet og gjenåpne bekker og vassdrag for å naturlig lede vann.
356 ● Utrede muligheter for bruk av gråvann, slik at vi i perioder med tørke eller lite nedbør for
357 eksempel kan vanne parker, spyle veier og annet med vann som ikke er drikkevann.

358

359 **Les mer om beredskap under *En beredt hovedstad* på side 35.**

360 Grønn samferdsel

361 Gode samferdselsløsninger er nøkkelen til en trivelig, miljøvennlig og velfungerende by. Da må vi
362 organisere byen slik at vi reiser mer sammen, mer kortreist og uten bruk av fossil energi. Oslos borgere
363 skal ha gode muligheter til å ferdes i byen vår uten å måtte eie egen bil. Det skal være enkelt og
364 lønnsomt å velge kollektiv, sykkel og gange i det daglige. Da trengs store løft i kollektivtransporten, som
365 sørger for hyppigere avganger og bedre sammenkobling av Osloregionen. De store kollektivprosjektene
366 er også et nasjonalt ansvar.

367 Et godt kollektivtilbud

368 Folk i hele Oslo skal ha mulighet til å komme seg til jobb, barnehage og skole uten å være avhengig av
369 privatbil. Befolkningen skal ha et variert og universelt utformet kollektivtilbud med god tilgjengelighet
370 til holdeplasser.

371 Oslo SV og byrådet ha fått til mye. Det har blitt 4.000 flere avganger med T-bane, buss og trikk i uken.
372 Flere busslinjer kjører nå hele døgnet, i tillegg til at flere linjer har fått avganger hvert fjerde minutt. Vi
373 har også etablert en ny fleksibel og personlig billett på kollektivtransporten som gir rimeligere
374 enkeltbilletter jo mer du reiser, fått på plass et nytt signal- og sikringsanlegg for t-banen, og sikret at all
375 kollektivtrafikk i Oslo er elektrisk i løpet av 2023. Byrådets tiltak gir renere luft, mindre støy, bedre
376 komfort og lavere klimagassutslipp.

377 Likevel kan mer gjøres. I dag er kapasiteten på kollektivtransporten sprengt på enkelte tider av døgnet.
378 Folks endrede reisevaner har gitt økt behov for nye og fleksible løsninger. I tillegg må tilbudet utvides
379 for at byen skal kunne gi innbyggerne et godt nok tilbud i en tid med befolkningsvekst, samtidig som vi
380 skal nå byens ambisiøse miljømål.

381 Oslo SV vil:

- 382 ● Prioritere utvidelse av kollektivtilbudet fremfor reduserte billettpriser.

383

DISSENS 2. Et mindretall bestående av fem i komiteen (Wessel Nore, Ellingsen, Antonsen, Chandrasegaram og Moronski) ønsker å erstatte kulepunktet over med:

- Prioritere reduserte billettpriser fremfor utvidelse av kollektivtilbudet.

384

- 385 ● Styrke kollektivtilbudet i rushtiden morgen og kveld på hverdager, der trikk og t-bane har så
386 hyppige avganger som mulig.
- 387 ● Øke kapasiteten i eksisterende banenett. Sikre flere t-baneavganger til ytre by, ved å realisere
388 oppgraderingen av Majorstua stasjon og ferdigstille det nye signalanlegget for t-banen.
- 389 ● Utvide banenettet, ved å sørge for rask fremdrift i arbeidet med for t-bane til Ahus og
390 fortsette planleggingen av ny sentrumstunnel for t-banen.
- 391 ● Prioritere arbeidet med trikk til Tonsenhagen og Linderud/Veitvet og starte arbeidet med
392 trikk til Hovinbyen og langs Ring 2.
- 393 ● Jobbe for bedre tverrgående kollektivløsninger over Groruddalen og Søndre Nordstrand.
- 394 ● Sikre bedre kollektivforbindelse ut til Ahus i påvente av t-bane, og særlig fra Groruddalen.
- 395 ● At barn skal få reise gratis alle dager, hele døgnet.

- 396 ● Innføre studentrabatt på alle Ruters billettyper, og øke aldersgrensa på disse for alle
- 397 fulltidsstudenter.
- 398 ● Utvide Ruters Rufus-billettilbud til å gjelde for AKS, videregående skole og fritidsklubber.
- 399 ● Utrede muligheten for fleksible billettpriser som bidrar til å avlaste kollektivsystemet, for
- 400 eksempel billigere billetter utenom rushtid.
- 401 ● At kollektivtransporten skal være universelt utformet.
- 402 ● Utvide ordningen med Rosa busser til flere bydeler, særlig i ytre by. Bussene må også kunne
- 403 krysse bydelsgrensene og bygrensen ved behov. Vurdere å utvide Rosa Busser-modellen også
- 404 til andre grupper enn eldre.
- 405 ● Sikre bedre medvirkningsprosesser når Ruter ønsker å endre rutetilbudet.
- 406 ● Jobbe for flere rushtidsbaserte ruter som går til arbeidsplasser hvor det er dårlig
- 407 kollektivdekning i dag.
- 408 ● Bevare samarbeidet med nabofylkene og Staten rundt bygging av store kollektivprosjekt i
- 409 Oslo-regionen, og jobbe for at Staten skal betale minst 80 prosent av alle store
- 410 kollektivprosjekt.
- 411 ● Sørge for at en eventuell innføring av autonome kjøretøy skjer på en måte som tjener
- 412 innbyggernes beste, at det stilles strenge krav til antall og bruksområder samt at det i størst
- 413 mulig grad integreres i eksisterende kollektivtransporttilbud.
- 414

415 Folk fremfor biler

416 Bilfritt byliv gjør at mer plass frigjøres til alle andre ting man ønsker i byen, fra lekeplasser og benker,

417 til sykkelveier og boliger. Et bilfritt sentrum gir bedre sikkerhet og sørger for at myke trafikanter kan

418 ferdes enklere. Sykkel og gange gir både miljøgevinst og store folkehelsegevinster. Gode estetiske

419 løsninger for gategulv og utemøbler gjør det hyggeligere å være i byen vår.

420 Bilkjøring og bilparkering tar fortsatt opp stor plass i byen. Derfor har byrådet etablert «Hjertesoner»

421 rundt grunnskoler og påbegynt arbeidet om bilfritt byliv i sentrum. Mange områder har fått lavere

422 fartsgrenser, og beboerparkering er utvidet til flere områder. Dette arbeidet vil Oslo SV fortsette med.

423 Oslo SV vil:

- 424 ● Omprioritere plass fra biltrafikk til kollektivtransport, sykling og gange, blant annet gjennom
- 425 flere gågater, sykkeltraseer og kollektivgater.
- 426 ● Ha færre parkeringsplasser i sentrum og prioritere beboerparkering. Prisene skal være høyere
- 427 i indre by enn ytre by. Det må legges til rette for tilstrekkelig handikapparkering, og
- 428 næringsparkering der det er særlig behov.
- 429 ● Fortsette å sikre trygge skoleveier gjennom gode fortau, lavere fart og etablering av flere bilfrie
- 430 «Hjertesoner» rundt barneskoler.
- 431 ● Redusere hastigheten for biler på flere veistrekninger i tråd med trygge «Hjertesoner» og
- 432 ellers i byen. Ved å innføre lavere fart, bedre skilting og gode fortau, vil det blir tryggere å gå
- 433 og sykle.
- 434 ● Legge til rette for lastesoner for hjemlevering av varer og parkering for hjemmetjenesten.
- 435 ● Sørge for rask snørydding i gater, sykkelveier og på fortau.

436 Den syklende byen

437 Oslo har blitt en bedre sykkelby de siste årene, og andelen som opplever at det er trygt å sykle i byen
438 vår øker. Det rødgrønne byrådet har bygget 80 km med sykkelvei siden 2016, og vi vil fortsette å utvikle
439 enda mer sykkelvei i byen vår. Likevel er det mye som gjenstår for å gjøre Oslo til en ordentlig
440 sykkelvennlig by, og vi er langt unna målet om at 25 prosent av alle reiser skal foregå med sykkel. Da
441 må det være trygt for alle å sykle, og derfor trengs det en storstilt satsing de kommende årene. Oslo SV
442 vil sette de myke trafikantene først.

443 Oslo SV vil:

- 444 ● Oppgradere og etablere mer enn 25 km med sykkelvei årlig.
- 445 ● Jobbe for et sammenhengende nett med sykkelveier og unngå kombinert gang- og
446 sykkelveier der det er mulig.
- 447 ● Utvide bysykkelordningen til flere deler av byen og arbeide for at bysykkelordningen
448 inkluderes i ruterbilletten.
- 449 ● Ha sikker sykkelparkering på arbeidsplasser, handlesteder, studiesteder og
450 kollektivknutepunkter.
- 451 ● At kommunen skal legge til rette for helårssykling ved å brøyte og koste prioriterte deler av
452 sykkelveinettet.
- 453 ● Utvide tilbudet på bydelens utstyrssentraler til å også tilby utlån av utstyr til sykkelreparasjon.
- 454 ● Prioritere arbeidet med å sikre kryss og rundkjøringer.
- 455 ● Jobbe for endring av lovverket slik at motorkjøretøy ikke har lov til å kjøre forbi syklist i
456 rundkjøringer, innføre forkjørsrett for syklist i rundkjøringer og mulighet for høyresving for
457 sykkel på rødt lys.
- 458 ● Søke Staten om å bli pilotkommune for økning av fartsgrensen for elsykler fra 25 til 40 km/t
459 der fartsreguleringen tillater det.
- 460

461 Mindre plager fra vei og bane

462 God organisering og forflytning av folk, varer, utstyr og avfall skal bidra til at Oslo blir en attraktiv by
463 med lave klimagassutslipp, effektive løsninger og god livskvalitet for innbyggerne. Vi må sette punktum
464 for store motorveiprosjekter. Oslo SV vil gå mot alle prosjekter som øker den fysiske veikapasiteten i
465 Oslo, og heller prioritere plassen til gode og trygge løsninger for kollektiv, gående og syklende.

466 Et godt jernbanenett er en avgjørende del av kollektivtransportsystemet i Oslo. Oslo kommune må
467 jobbe for at Staten prioriterer forbedringer og utvidelser av jernbanenettet på Østlandet. Samtidig må
468 jernbanen integreres på en god måte i byutviklingen.

469 Oslo SV vil:

- 470 ● Jobbe mot alle vei- og tunnelprosjekter som øker den fysiske veikapasiteten, som for
471 eksempel E18 Vestkorridoren og motorvei nedenfor Tveita.
- 472 ● Bruke bompenger og eventuelt andre metoder for veiprising for å begrense biltrafikken, kutte
473 utslipp og sikre trafikkflyt.
- 474 ● Redusere hastigheten på alle riksveiene gjennom Oslo for å bedre trafikkflyten, redusere støy
475 og miljøbelastning, og gi bedre luft- og bokvalitet i områder nær store veier.
- 476 ● Få ned støyplager, lokale utslipp, og bygge ned barrierene motorveier, større fylkesveier og
477 jernbane skaper i lokalmiljøet. Dette må gjøres i samarbeid med Staten Vegvesen og Bane
478 NOR.

- 479 ● At dersom E6 Oslo Øst bygges, må det skje ut fra byens mål om redusert biltrafikk og
 480 prosjektet må ikke øke den fysiske veikapasiteten. Prosjektet må også bidra til bedre bomiljø
 481 og mindre støy.
- 482 ● Bygge lokk over E6 på Furuset for å bedre bomiljøet.
- 483 ● Sikre korridor for tungtransport til og fra Alnabruterminalen.
- 484 ● Gjøre Trondheimsveien til en bygate.
- 485 ● Jobbe for at Oslo kommune overtar ansvaret for Ring 1, og omgjør veien til bygate som kun er
 486 åpen for kollektivtrafikk og nyttekjøretøy.
- 487 ● Innføre nullutslippssone i sentrum innenfor Ring 2 innen 2025.
- 488 ● Sørge for at en eventuell utvidelse av jernbanen ved Brynsbakken, utvikles i samarbeid med
 489 lokalmiljøet og at det tas særlig hensyn til støy og fremkommelighet i området.
- 490 ● Jobbe opp mot Staten for rask fremdrift på den nye Rikstunnelen for tog.
- 491 ● At 30 km/t skal være hovedregel for fartsgrense i indre by og i alle bolig-gater. Videreføre
 492 arbeidet med å bli pilotkommune med 20-sone rundt barneskoler og i enkelte bolig-gater.
- 493 ● Samarbeide med Staten om å prøve ut krav til blindsonekamera for tunge kjøretøy.
- 494 ● Gjennomføre prøveprosjekt for automatisk fartskontroll i bygater.
- 495 ● Jobbe for flere lade-plasser for elbiler på knutepunkter og i bolig-områder i ytre by.
- 496 ● Jobbe opp mot regjeringen for å bedre mulighetene for miljøvennlig reise til Oslo fra Europa,
 497 f.eks. nattog fra Oslo til København.

498 En god oppvekst og utdanning for alle

499 Oslo skal være en god by å vokse opp i for alle. Barn og unge skal få like gode muligheter, uavhengig av
500 bakgrunn. Barnehage, skole, aktivitetsskole, voksenopplæring og lokale fritidstilbud skal bidra til å
501 utjevne forskjeller og motvirke segregering, klassekiller og begrensende kjønnsroller.

502 Oslo SV har de siste årene tatt viktige grep for å sikre at alle barn i Oslo får like muligheter. Blant annet
503 er det innført gratis aktivitetsskole i hele byen, vi har økt bemanningen i barnehager i levekårsutsatte
504 områder, bevilgningene til Osloskolen er styrket og det er ansatt flere lærere.

505 Likevel ser vi at den økonomiske ulikheten i samfunnet er stor og segregeringen øker.
506 Koronapandemien har hatt store konsekvenser for barn og unge i byen vår. Oslo SV mener at det nå er
507 behov for kraftigere grep for å redusere forskjeller og sikre alle barn og unge i Oslo en god oppvekst i
508 tiden fremover.

509 Oslo SV ønsker at barnehagene, skolene, voksenopplæringen og studenttilbudet skal være
510 fellesskapsarenaer der mennesker med ulik bakgrunn, identitet, livserfaring, funksjonsevne, tro, språk
511 og kultur møtes. Det rike og verdifulle mangfoldet i Oslos barnehager og skoler gir et godt utgangspunkt
512 for å fremme respekt, toleranse og demokrati.

513

514 Lek og læring i barnehagen

515 En god barndom legger grunnlaget for et godt liv, og barnehagen er viktig for barns trivsel, utvikling og
516 læring gjennom hele livet. Oslo SV vil ha en barnehage der leken kommer først, som ivaretar barnas
517 nysgjerrighet og som bidrar til språklig og sosial utvikling.

518 Barnehagebarn skal møte trygge og kloke medarbeidere med høy kompetanse og tid til å skape gode
519 relasjoner med hvert enkelt barn. Oslo SV vil fortsette å satse på flere ansatte i Oslo-barnehagene, og
520 sørge for at de ansatte får gode muligheter til etter- og videreutdanning. Flerspråklig og morsmål
521 har en stor egenverdi i barnehagen. Derfor er det viktig å ha og ta vare på ansatte med flerspråklig
522 kompetanse.

523 Med SV i byråd har det blitt bygget rekordmange barnehageplasser, som har gjort at for første gang i
524 historien går over 90 prosent av alle barn i Oslo i barnehage. Samtidig er det fortsatt deler av byen vår
525 der for mange står utenfor barnehagefelleskapet. Vi må derfor sørge for å fortsatt bygge ut barnehager
526 i områder med lav dekning, og skape et godt tilbud slik at enda flere ønsker å ha barna sine i
527 barnehagen.

528 Oslo SV vil:

- 529 ● At leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Læring i
530 barnehagen skal skje gjennom lek og omsorg. Barnehagene skal ha et stort profesjonsfaglig
531 handlingsrom.
- 532 ● Gå mot profitt på barnehagedrift. Barnehagedrift er en fellesskapsoppgave og fellesskapets
533 penger skal komme barna til gode. Vi skal fortsette å bygge ut barnehager i kommunal regi,
534 og ikke slippe til kommersielle aktører.
- 535 ● Rekruttere og videreutdanne flere med pedagogisk kompetanse. Det skal være minst 50
536 prosent barnehagelærere og 25 prosent barne- og ungdomsarbeidere i barnehagene.

- 537 ● Styrke grunnbemanningen i barnehagen, og særlig jobbe for et bemanningsløft i barnehager
- 538 der en høy andel av familiene har levekårsutfordringer.
- 539 ● Innføre gratis kjernetid i barnehagen i levekårsutsatte områder.
- 540 ● Ansette kjøkkenassistenter i alle barnehager som ønsker det.
- 541 ● Sikre en fast tilstedeværende styrer i hver barnehage.
- 542 ● Utvide dagens vikarpool/ressurspool til å gjelde for alle bydeler. Gjennom en vikarpool vil det
- 543 bli lettere å sette inn vikarer fra første dags fravær.
- 544 ● Videreføre krav om fullført videregående skole for assistenter i barnehagene, for å sikre god
- 545 kvalitet og kompetanse.
- 546

DISSENS 3. Et mindretall bestående av fem i komiteen (Giæver, Pasovic, Røyne, Antonsen og Moronski) ønsker å erstatte kulepunktet over med:

- Fjerne kravet om fullført videregående skole for assistenter i barnehage, for å sikre bred og mangfoldig kompetanse blant ansatte.

- 547
- 548 ● Styrke fagsentrene sitt arbeid i barnehager med forebyggende tiltak rettet mot språk og
- 549 sosiale vansker, og økt satsning på alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) som en
- 550 del av dette arbeidet.
- 551 ● Jobbe for flere kulturopplevelser i barnehagene, for eksempel den kulturelle bæremeisen.
- 552

553 En innholdsrik aktivitetsskole

554 Oslo SV har sikret gratis aktivitetsskole fra 1-4 klasse i hele byen. Det er en enorm velferdsreform, som

555 har gjort at alle barn kan være med på leken. Nå vil Oslo SV jobbe videre for å heve kvaliteten i AKS og

556 styrke samarbeidet mellom AKS, skolen, kulturskolen, frivilligheten og idrettslagene.

557 Oslo SV vil:

- 558 ● Jobbe for en statlig bemanningsnorm i AKS, slik vi allerede har i barnehager og skoler.
- 559 ● Styrke samarbeidet mellom AKS, idrettslag, kulturlivet, fritidsklubber og frivillige
- 560 organisasjoner. Disse tilbudene skal være gratis. Alle barn bør få tilbud om å delta i
- 561 kulturskolen gjennom AKS.
- 562 ● Bedre kompetansen til ansatte i AKS og la AKS-ansatte ta utdanning som en del av jobben.
- 563 Styrke de ansattes kompetanse om barn med særskilte behov for tilrettelegging og
- 564 oppfølging.
- 565 ● Bedre finansieringen av AKS for å heve kvaliteten på tilbudet og sikre at alle aktiviteter som
- 566 tilbys er kostnadsfrie for elever og foreldre.
- 567 ● Sørge for at også privatskoler får gratis AKS.
- 568

569 **Les mer om kultur- og idrettstilbud for barn og unge under *En kreativ og aktiv by* på side 43.**

570 En inkluderende fellesskole

571 Oslo SV har store ambisjoner for skolen. Vi ønsker en fellesskole der ulike elever møtes i samme
572 klasserom. Det er ikke skolens oppgave alene å utjevne sosiale forskjeller, men skolen kan spille en
573 viktig rolle i å gi alle - uavhengig av bakgrunn - like muligheter til å lære og trives.

574 Alle elever har rett til et godt og trygt skolemiljø uten mobbing og diskriminering. Den digitale
575 utviklingen kan gjøre mobbing enda mer utfordrende å bekjempe. En inkluderende fellesskole er en
576 arena der alle skal føle seg hjemme og være inkludert. Derfor er kampen mot rasisme og diskriminering
577 særlig viktig i skolen. Mobbeombudet som byrådet har opprettet bør styrkes.

578 Under SVs styre har Osloskolen fått et nødvendig løft. Vi har styrket skoleøkonomien, som lå på et kritisk
579 lavt nivå etter borgerlig byråd i 2015. Vi har bedret kvaliteten på undervisningen, samtidig som vi har
580 sørget for at skolene med størst behov har fått mest støtte. Vi har også ansatt over 1.300 flere lærere i
581 Osloskolen siden det rødgrønne byrådet overtok. Oslo SV ønsker å fortsette å styrke skolenes
582 grunnfinansiering.

583 Oslo SV ønsker en fellesskole der hver enkelt elev skal bli sett og lyttet til, få tilpasset opplæring og
584 oppleve mestring. Å sikre grunnleggende ferdigheter som lesing, regning og skriving er avgjørende i de
585 første skoleårene. Skolen må møte elevene med varierte arbeidsformer som også inkluderer praktisk
586 og estetisk tilnærming, også i teorifagene. Elevene bør introduseres for yrkesrettede fag allerede i
587 slutten av barneskolen og i ungdomsskolen. Oslo SV ønsker å skjerme elevenes fritid og mener derfor
588 at skolearbeidet bør gjøres ferdig på skolen.

589 Oslo SV er på lag med lærerne. Det er lærerne som står i klasserommet hver dag som kjenner
590 skolehverdagen best. Derfor må skolepolitikken bygge på tillit til rektorene som ledere og lærerne som
591 fagpersoner. Lærere skal få bruke tida si på å se hver enkelt elev, ikke på å fylle ut skjemaer.
592 Tillitsreformen i Osloskolen skal videreføres, slik at ansatte i skolene får større frihet til selv å vurdere
593 hvilke metoder og kartlegginger som skal brukes.

594 Oslo SV vil:

- 595 ● Styrke de praktiske og estetiske fagene i skolen, og legge til rette for mer læring gjennom lek
596 og fysisk aktivitet, særlig i de tidlige årene i grunnskolen.
- 597 ● Legge til rette for en time fysisk aktivitet hver dag i skolen for alle. Skolene skal ha frihet i
598 hvordan dette organiseres.
- 599 ● Fortsette å styrke den obligatoriske svømmeundervisningen i Osloskolen slik at alle lærer å
600 svømme - og blir trygge i vann - slik det er slått fast i læreplanen.
- 601 ● Øke antall plasser på sommerskolens intensive svømmekurs, samt tilby lignende svømmekurs
602 i andre skoleferier i bydeler med særlig behov.
- 603 ● At nærskoleprinsippet skal være styrende, og legge til rette for mer stabile inntaksgrenser for
604 grunnskolene. Behovet for skolebytte skal begrunnes.
- 605 ● Styrke elevdemokratiet. Elevene skal ha reell medvirkning i skolen, også når det gjelder
606 innholdet i undervisningen.
- 607 ● Gjøre leksefrie skoler til normen på grunnskolen i Oslo. I neste periode vil vi prioritere 1. til 4.
608 klasse.
- 609 ● Fjerne ren stykkprisfinansiering i grunnskolen og fortsette styrkingen av grunnfinansieringen
610 til skolene.

- 611 ● Fortsette opptrappingen av gratis skolemat til å gjelde hele grunnskolen i tillegg til
- 612 videregående. Innfasingen bør starte i levekårsutsatte områder.
- 613 ● At alle elever i Oslo skal ha tilgang på et skolebibliotek i tilknytning til sin skole. Bibliotekene
- 614 skal ha ansatt fagutdannet skolebibliotekar og et mediebudsjett.
- 615 ● Sikre fremdriften i nye skoleprosjekter og øke ressursene til rehabilitering av skoler. Alle nye
- 616 og gamle skoler må sikres nødvendig universell utforming.
- 617 ● Styrke tegnspråkopplæring for elever som trenger det.
- 618 ● Styrke opplæringstilbudet til samiske elever og sikre at alle barn og unge i Oslo kommune blir
- 619 kjent med samisk språk og kultur slik det er lagt opp til i læreplanene.
- 620 ● Styrke opplæringen til elever med lovfestet rett til særskilt norskopplæring. Tilby barn og
- 621 unge som ønsker det morsmålsopplæring så langt det er praktisk gjennomførbart.
- 622 ● Sørge for at skolene har kompetanse og økonomi til å ta i mot elever med
- 623 funksjonsnedsettelse på en måte som sikrer deres potensial for utvikling og mestring.
- 624 ● Gjøre de siste Osloprøvene frivillige for skolene, og jobbe for at nasjonale prøver blir
- 625 utvalgsprøver slik at ikke alle elevene i Oslo må ta dem hvert år.
- 626 ● Sørge for tilstrekkelig opplæring og støtteapparat sånn at lærere og annet personell skal være
- 627 i stand til å forebygge og håndtere voldelige og truende situasjoner.
- 628 ● Styrke skolehelsetjenesten og det psykiske helsetilbudet for elevene gjennom hele skoleløpet.
- 629 Sikre at de er lett tilgjengelige på skolen.
- 630 ● Styrke den spesialpedagogiske kompetansen og veiledningen på skolene for å sikre at alle
- 631 elever med behov for særskilt tilrettelegging får bistand fra kvalifisert fagpersonale så tidlig
- 632 som mulig.
- 633 ● Lage en handlingsplan med tiltak for å øke motivasjonen og hindre frafall blant elever med
- 634 høyt læringspotensial.
- 635 ● Sørge for at skolene får tilstrekkelige ressurser til å følge opp barn med særskilte behov for
- 636 tilrettelegging og oppfølging. Finansieringen bør ikke begrenses til noen utvalgte
- 637 diagnosegrupper slik som i dag.
- 638 ● Styrke laget til eleven. Gjennomføre en opptrappingsplan for helse- og sosialfaglig
- 639 kompetanse i skolen.
- 640 ● Styrke satsningen på digital kompetanse i Osloskolen. Skoler og lærere må få veiledning og
- 641 kompetanseheving for å sikre at digitale læremidler brukes på en læringsfremmende måte.
- 642 ● At kommunen skal ha hovedansvaret for kompetansehevingen av ansatte.
- 643 ● Sikre at elever har tilgang til bøker og andre trykte læremidler, i tillegg til digitale.
- 644 ● At barn og ungdommer som venter på behandling av asylsøknaden, eller oppholder seg i
- 645 landet etter avslag på asylsøknad, skal ha rett til undervisning i grunnskole og videregående
- 646 opplæring.
- 647 ● Bekjempe karakterpress. Gjennomføre flere forsøk med alternative vurderingsformer og
- 648 alternativer til eksamen.

649 En videregående skole for alle

650 Det er stadig flere som fullfører videregående opplæring. Samtidig er frafallet fortsatt for stort og
651 forskjellene mellom de videregående skolene er for store. Elevene i Oslo skal kunne velge blant et
652 mangfold av yrkesfaglige og studieforbereidende opplæringstilbud, og kvaliteten i opplæringstilbudet
653 skal være på høyt internasjonalt nivå.

654 SV i byråd har sørget for at de skolene med størst behov, og som har flest elever i fare for å slutte på
655 skolen, har fått mer ressurser. Samtidig har Oslo SV styrket tilbudet for de elevene som har særlig behov
656 for ekstra oppfølging gjennom videregåendeløpet. Stadig flere søker på yrkesfaglige program i Oslo.

657 Men vi er ikke i mål. Oslo SV ønsker å innføre en ny inntaksmodell for videregående skole som gir bedre
658 mangfold på skolene og mulighet for alle, ikke bare de med de beste karakterene, til å velge den skolen
659 de ønsker. I tillegg trengs det en særskilt satsing på de videregående skolene med lavest søkertall.

660 Oslo SV ønsker å øke andelen som velger fagopplæring ved å styrke det yrkesfaglige skoletilbudet og
661 forbedre informasjonen om elevenes valgmuligheter. I tillegg bør mulighetene for alternative løp på
662 yrkesfag videreutvikles som en del av et styrket samarbeidet mellom skole og arbeidsliv, slik at elever
663 kan komme i kontakt med arbeidslivet tidlig.

664 Osloskolen skal være en tverrfaglig skole som ivaretar hver enkelt elev. Skolen skal ha et godt og
665 tilstedeværende skolehelsetilbud, med kompetanse på seksuell helse, prevensjon og overgrep. Ansatte
666 skal inneha kompetanse til å møte elevenes ulike behov for oppfølging. tillegg må vi sikre økt
667 lærertetthet, leksehjelp og gratis skolemat.

668 Oslo SV vil:

- 669 ● Innføre ny inntaksmodell basert på blandingsmodellen. Målet er å få en jevnere fordeling av
670 elever med ulik bakgrunn.
- 671 ● Bekjempe frafall ved å utvide ordningen med frivillig 11. skoleår og innføre målrettede tiltak
672 for elever som står i fare for å falle fra etter å ha begynt på videregående.
- 673 ● Sikre at elever som faller ut av videregående opplæring får god veiledning og oppfølging fra
674 NAV. Videreføre og utvide forsøkene med NAV-veiledere ved utvalgte videregående skoler.
- 675 ● Gjennomføre forsøk med alternative vurderings- og eksamensformer, som mappevurdering.
- 676 ● Styrke skolehelsetjenesten og flytte ansvaret for skolehelsetjenesten i videregående skole til
677 Oslo kommune sentralt.
- 678 ● Legge til rette for fleksible modeller som kan føre fram til fag- og svennebrev, blant annet
679 gjennom å styrke lære kandidatordningen og Fagbrev på jobb-ordningen.
- 680 ● Sette av penger til rekvalifisering, slik at personer som allerede har en videregående
681 utdanning får muligheten til å kvalifisere seg i et yrkesfag.
- 682 ● Arbeide for at ordningene med lære plassgaranti skal gjelde for alle yrkesfaglige program, og
683 øke antall lærlingplasser i kommunen.
- 684 ● Sørge for at alle elever på yrkesfag har tilstrekkelig lokaler og utstyr av god kvalitet.
- 685 ● Styrke etter- og videreutdanningstilbudet for lærere i videregående, spesielt for
686 yrkesfaglærere og lærere i de praktiske og estetiske fagene.
- 687 ● Gjøre det enda mer attraktivt for kommunens virksomheter å ansette lærlinger ved å
688 gjeninnføre kommunale lærlingtilskudd.
- 689 ● Utvikle fagutdanninger til den sirkulære økonomien i videregående skole.

690

691 **Læring hele livet**

692 En god voksenopplæring er viktig for livslang læring, integrering og for muligheter til å delta i et
693 arbeidsliv i endring. Alle skal kunne delta i arbeids- og samfunnsliv, og det krever grunnleggende
694 kunnskaper og ferdigheter. Både mennesker med lang utdanning og mennesker uten skolegang har rett
695 og plikt til å lære norsk og kvalifisere seg for arbeidslivet eller videre studier i Norge. Den kommunale
696 voksenopplæringen må ivareta et mangfold av deltakere med ulike behov og forutsetninger.

697 **Oslo SV vil:**

- 698 ● Styrke karriereveiledningen og rådgivningstjenesten i voksenopplæringen slik at deltakerne
699 raskere kan komme ut i arbeidslivet eller videre utdanning.
- 700 ● At deltakere i voksenopplæringen uten fullført grunnskole skal få tilpasset basisopplæring i
701 norsk, IKT, matematikk, samfunnsfag og naturfag.
- 702 ● At klassestørrelse og elevsammensetning må være pedagogisk forsvarlig og ta utgangspunkt i
703 deltakernes skolebakgrunn, nivå og progresjon. Gruppene med de største behovene skal ikke
704 ha mer enn 15 deltakere.
- 705 ● At norskopplæring skal være del av voksenopplæringen og gi alle har mulighet til å bestå
706 norskprøven.
- 707 ● Jobbe for at kontaktlærerressurs blir innført i voksenopplæringen, for å sikre at deltakerne får
708 tett oppfølging av en pedagog i opplæringen.
- 709

710 **Landets beste studentby**

711 Oslo er den byen i landet der det bor aller flest studenter. Høyere utdanning er i stor grad et nasjonalt
712 ansvar, men Oslo SV mener at også Oslo kommune har et ansvar overfor sine studenter. Studenter må
713 få mulighet til å delta aktivt i byen de bor i, og de må lyttes til i beslutninger som angår dem. Gjennom
714 bedre og billigere studentboliger, et styrket psykisk helsetilbud til studenter og billigere kollektivtilbud
715 skal vi gjøre Oslo til landets beste by å være student i.

716 Hver høst står flere tusen studenter i kø for å få studentbolig, og innflyttere risikerer å stå uten et sted
717 å bo fordi de ikke har råd eller ikke kommer inn på det private boligmarkedet. Derfor vil Oslo SV skaffe
718 flere studentboliger ved å øke kostnadsrammen, prioritere studentboliger i behandlingen av
719 reguleringsplaner og bruke mer på å rehabilitere eksisterende studentboliger slik at vi får brukt de
720 pengene som er satt av til å bygge.

721 **Oslo SV vil:**

- 722 ● Få fortgang i studentboligutbyggingen gjennom å prioritere behandling av reguleringsplaner
723 som omhandler studentboliger, samt vurdere å tilpasse rekkefølgekravet til studentboliger.
- 724 ● Benytte rettet salg av kommunale tomter til SiO, og sørge for midler til oppgradering av
725 allerede eksisterende studentboliger.
- 726 ● Bedre det psykiske helsetilbudet til studenter ved å gi tilskudd til SiOs psykisk helse- og
727 rådgivningstjeneste, og sikre at dette forblir et gratis tilbud.
- 728 ● Sikre at studenter blir lyttet til i beslutninger som angår studenter, ved å sikre studenter som
729 eget ansvarsområde hos en byråd og opprette et eget brukerråd for studenter.

- 730 ● Utarbeide en kommunal studentmelding som gir et kunnskapsgrunnlag for hvordan forbedre
- 731 Oslo som studentby, både faglig og sosialt.
- 732 ● Vurdere å innføre insentiver for å få studenter til å melde flytting til Oslo etter modell fra
- 733 andre studentbyer, for eksempel kulturrabatt eller billigere kollektivtransport.
- 734 ● Prioritere studentorganisasjoners tilbud på halldid i idrettshaller over ordinær bedriftsidrett.
- 735 ● Sikre rettshjelpstilbudet til studenter gjennom å øke bevilgningen til JURK og Jussbuss.
- 736 ● Sikre studentrabatt på alle kulturopplevelser i kommunens regi.
- 737 ● Gi støtte og tilskudd til SiOs arbeid med det nye studenthuset i St. Olavs gate.
- 738 ● At Oslo kommune og utdanningsinstitusjonene skal samarbeide om aktuell kompetanse og
- 739 kompetanseutvikling til gode for studentene og innbyggerne.
- 740 ● Innføre kommunale retningslinjer for studenter i praksis, for å sikre bedre arbeiderrettigheter
- 741 og en bedre praksisopplevelse.

742

743 **Les mer om studentrabatt på kollektivtransport under *Et godt kollektivtilbud* på side 12.**

744 **Les mer om et godt seksualhelsetilbud til studenter under *Sex og sånt* på side 51**

745 Et godt og trygt arbeidsliv

746 SVs mål er arbeid til alle. God tilknytning til arbeidslivet er med på å redusere forskjellene i makt og
747 rikdom. I Oslo-regionen er det særlig viktig å satse på et godt organisert arbeidsliv, ettersom det er
748 utfordringer knyttet til fattigdom, arbeidslivskriminalitet og sårbare unge. Arbeid kan gi verdighet og
749 mening, og sørger for inkludering og deltakelse i samfunnet. Fast, lønnet arbeid er den viktigste
750 faktoren for å redusere fattigdom og for å forbedre levekår.

751 Faglige rettigheter er en styrke i arbeidslivet, og fagbevegelsen er en viktig samarbeidspartner for å nå
752 målet om et godt og trygt arbeidsliv. I all sin politikk skal Oslo kommune jobbe for gode og trygge
753 arbeidsvilkår. Dette gjelder både der kommunen møter næringsliv, private og ideelle aktører, men også
754 der kommunen selv er arbeidsgiver.

755 Kampen mot useriøse aktører og gråsoner i arbeidslivet

756 Maktbalansen i dagens arbeidsliv er skjev, og mange opplever useriøse arbeidsgivere. Arbeidsgivere i
757 byen vår må respektere den norske modellen.

758 Bransjer som transport-, bud- og leveringstjenester, renhold og restaurant har svakt organiserte
759 arbeidstakergrupper. Dette utnyttes ved at det tilbys betingelser langt under tariffbestemmelsene og
760 gjennom ulovlig innleie. Innen mange bransjer og yrker blir også stadig flere tvunget til å bli selvstendig
761 næringsdrivende, etter press fra arbeidsgiver. Dette er en utvikling som fører til utrygghet for den
762 enkelte og et uregulert arbeidsmarked. Arbeidsgiveransvaret pulveriseres, og arbeidstakerne står igjen
763 med færre rettigheter.

764 Gjennom Osломodellen stiller kommunen krav ved anskaffelser av varer, tjenester og bygg og anlegg.
765 Innføringen av Osломodellen er et viktig virkemiddel i kampen for et seriøst og anstendig arbeidsliv i
766 Oslo. Oslo SV vil fortsette å sikre trygge ansettelser, hindre sosial dumping og styrke arbeidet mot
767 arbeidslivskriminalitet. Ansatte skal være trygge hvis de tar opp kritikkverdige forhold.

768 Oslo SV vil:

- 769 ● Videreutvikle Osломodellen og utvide hvilke sektorer som omfattes av den, for eksempel
770 transport- og kultursektoren.
- 771 ● Opprette kontrollmekanismer for å sikre at Osломodellen fungerer etter hensikt.
- 772 ● At Oslo kommune skal tilrettelegge for økt fagutdanning innenfor bransjer som har behov for
773 faglært arbeidskraft.
- 774 ● At det ved etablering av ny næringsvirksomhet i Oslo skal innføres krav som sikrer trygge og
775 anstendige arbeidsforhold.
- 776 ● Utrede hvordan skjenkebevillingen kan brukes som et virkemiddel mot useriøse aktører i
777 bransjen.
- 778 ● At Oslo kommune bare skal ta imot ferger der det gjelder norske lønns- og arbeidsvilkår.

779 Profittfri velferd og rekommunalisering

780 I Oslo kommune praktiseres profittfri velferd og tjenestene drives i regi av kommunen. Byrådets
781 rekommunalisering av renovasjon- og gjenvinningsetaten har vært en stor suksess og dagens byråd er
782 i en prosess med å ta tilbake sykehjemmene i kommunal drift. Oslo SV vil rekommunalisere flere
783 tjenester for å sikre et godt, universelt tjenestetilbud og gode lønns- og arbeidsvilkår. Når det blir mulig,
784 skal tjenestene rekommunaliseres fortløpende.

785 Rekommunalisering av bussdrift med tilhørende serviceverksted er et viktig neste steg i Oslos arbeid
786 for å ta tilbake tjenester i egen regi. Kollektivtjenestene skal utføres av egne ansatte, og må organiseres
787 slik at pengene som brukes på kollektivtrafikk kommer de reisende til gode. Kommunen vil få større
788 styring over helheten i kollektivtransporten i Oslo, og det gir stordriftsfordeler å samle
789 kollektivtransporten. Arbeids- og lønnsvilkårene til de ansatte vil bli styrket. Rekommunalisering av
790 drift og vedlikehold vil kunne føre til flere lærlingeplasser. På denne måten kan kommunen være en
791 sentral aktør i å bidra til økt antall fagarbeidere og møte byens utfordringer med lærlinger uten
792 lærlingplass.

793 Oslo SV vil:

- 794 ● At Oslo kommune selv skal eie og drive all kollektivtransport i Oslo når kontrakter for
795 bussruter går ut.
- 796 ● At vedlikehold, drift og service av kollektivtransporten skal være i kommunal regi.
- 797 ● Ta renholdet tilbake i kommunal regi når kontrakter utløper.
- 798 ● At parkdrift og snømåking skal drives i kommunal regi.

799
800 **Les mer rekommunalisering av barnehagene under *Lek og læring i barnehagen* på side 16.**

801 **Les mer om rekommunalisering av barnevernet under *Barnevern* på side 29.**

802

803 Oslo kommune - en god arbeidsgiver

804 Oslo kommune skal arbeide for gode arbeidsvilkår og reell medbestemmelse i hele kommunen.
805 Arbeidet med tillitsreform skal fortsette, slik at de ansatte i kommunen blir sett på som en ressurs og
806 det utøves tillit til de ansatte. God ledelse er en av de viktigste faktorene for både ansatte og utvikling
807 av gode tjenester.

808 Oslo kommune skal jobbe aktivt for å være en inkluderende arbeidsplass. Hele, faste stillinger er
809 hovedregelen, heltid bidrar til økt stabilitet som gir økt faglighet, kontinuitet, forutsigbarhet og sikrer
810 trygghet og kvalitet for både innbyggere og ansatte. Grunnbemanningen i helse- og oppvekstsektoren
811 skal styrkes ytterligere og arbeidet med å øke andelen i fulltidsstillinger fortsetter. Det er påstartet et
812 prosjekt med arbeidstidsreduksjon i kommunen, og Oslo SV vil følge dette opp med å arbeide for varig
813 arbeidstidsreduksjon med full lønnskompensasjon for hele kommunen på sikt. Lønnsforskjellene
814 mellom kjønn og mellom lavt- og høytlønte skal utjevnes. Prinsippet om lik lønn for likt og likeverdig
815 arbeid skal gjelde i Oslo kommune og lønnsforskjellene mellom bydelene skal utjevnes.

816 Når Oslo kommune ansetter skal det prioriteres å satse på grupper som ellers har utfordringer med å
817 komme inn i arbeidsmarkedet. Arbeidsplassene og IKT-systemene skal være universelt utformet, og det
818 er nulltoleranse for diskriminering og trakassering.

819 Oslo SV vil:

- 820 ● Arbeide for mer heltid og etablering av ressurspooler på aktuelle områder.
- 821 ● Sørge for at Oslo kommune må opptre som én arbeidsgiver slik at virksomhetene kan
- 822 samarbeide om å tilby heltidsstillinger på tvers av kommunen.
- 823 ● At arbeidsdagen gradvis nedkortes med full lønnskompensasjon for kommunens ansatte, med
- 824 6-timersdagen som mål. Det skal i perioden settes av mer penger til arbeidstidsreduksjon.
- 825 ● Utvikle en felles, helhetlig lederopplæring i Oslo kommune. Opplæringen skal sikre
- 826 tillitsbasert ledelse, inkluderende arbeidsliv, antirasisme og kompetanse om arbeidsvilkår og
- 827 medbestemmelse. Tillitsvalgte og verneombud skal inkluderes i deler av opplæringen.
- 828 ● Opprette en mentorordning og bruke denne aktivt i rekrutteringen av personer med
- 829 minoritetsbakgrunn til lederstillinger i kommunen.
- 830 ● Utvide Oslo kommunes rekrutteringsordning for personer med funksjonsnedsettelse.
- 831 ● At hele og faste stillinger skal være hovedregelen i Oslo
- 832 ● Bruke kompetanseheving og tilrettelegging for etter- og videreutdanning som et verktøy for
- 833 at flere kan få hele og faste stillinger.
- 834 ● Antall lærlinger og praksisplasser i kommunen skal økes.

- 835
- 836 **Les mer om lærlingplasser i kommunen under *En videregående skole for alle* på side 20.**
- 837 **Les mer om tillitsreform og velferdstjenester under *Helse og velferd i ulike livsfaser* på side 26.**

838 Helse og velferd i ulike livsfaser

839 Fellesskap, små økonomiske forskjeller, gode omgivelser og fravær av fattigdom og diskriminering er
840 de viktigste faktorene for god helse og velferd i hovedstaden. Ved å tilrettelegge for meningsfulle
841 aktiviteter, gode relasjoner, medborgerskap, tidlig innsats og forebygging vil vi bygge velferd for alle
842 innbyggere og forebygge behovet for omfattende tjenester. Velferd er ikke noe kommunen gir til
843 innbyggerne, det er noe vi utvikler sammen med livskvalitet som mål. God velferd krever samspill
844 mellom folk og system, og mellom kommune og frivillighet. Oslo SV vil videreutvikle og styrke
845 velferdskommunen Oslo med utgangspunkt i kunnskap, samskaping og tillit.

846 Alle innbyggerne i Oslo er i større eller mindre grad avhengige av gode kommunale velferdstjenester
847 for å leve liv i tråd med egne ønsker og verdier. Da må vi sikre velferdstjenester som spiller på lag med
848 befolkningen og er tuftet på fagkompetanse og mindre byråkrati. Oslo SV vil derfor styrke arbeidet med
849 tillitsreform i kommunen. Tillitsreform handler om å gi ansatte og ledere faglig myndighet til å treffe
850 beslutninger sammen med innbyggerne uten overdreven bruk av kontroll. Brukere av kommunens
851 tjenester skal oppleve tillit i møte med dem. Dette gjøres gjennom å bygge rammer for godt samspill
852 mellom folk og fagfolk. De skal oppleve selvbestemmelse på individnivå og medvirkning på systemnivå.

853 Mange opplever at inngangen til kommunens velferdstjenester er vanskelig. Slik skal det ikke være. Det
854 skal det være enkelt å møte kommunen og å få hjelp. Oslo SV vil bygge ned barrierer for godt samspill
855 mellom kommune og innbyggere. Velferden må baseres på kunnskapsbaserte, universelle ordninger og
856 ha god grunnbemanning. Uavhengig av hvor du bor skal du få likeverdig tilbud av velferdstjenester i
857 Oslo kommune.

858 Oslo SV vil:

- 859 ● Styrke arbeidet med en tillitsreform i kommunen slik at ansatte og tjenest brukere kan finne
860 de beste løsningene sammen.
- 861 ● At folk skal få hjelp uten lange søknads- og klagesaksprosesser. Derfor vil vi jobbe for at
862 Oslohjelpa styrkes og utvides, og at kommunens velferdstjenester henter inspirasjon fra
863 denne måten å jobbe på.
- 864 ● Sikre høy kvalitet på tolker. Barn skal aldri brukes som tolker, og tolketiden skal ikke gå utover
865 samtale tiden.
- 866 ● At alle ansatte i kommunens velferdstjenester skal få systematisk faglig veiledning og
867 oppfølging i sin yrkesutøvelse.
- 868 ● Kartlegge og styrke velferdstjenestenes minoritetskompetanse. Kommunen skal vurdere å be
869 om minoritetsspråk- og minoritetskulturkompetanse som krav når stillinger utlyses.
- 870 ● Etablere bedre samhandling mellom kommunale tjenester, spesialisttjenester og
871 innbyggerne.
- 872 ● Vurdere størrelsen på egenandelene i velferdstjenestene.
- 873 ● Styrke arbeidet mot overgrep og vold mot risikoutsatte voksne og eldre.
- 874 ● Søke Staten om prøveprosjekt som gjør om kontantstøtten til en ventestøtte i utvalgte
875 bydeler. Midlene som spares ved å endre kontantstøtten brukes til å sikre gratis
876 barnehageplass til alle ettåringer i de aktuelle bydelene.

877 **Sikker digital utvikling og innbyggerrettede digitale tjenester**

878 Oslo kommune skal forbedre tjenestene til innbyggerne og forenkle hverdagen for de ansatte gjennom
879 kunnskapsbasert utvikling. Oslo kommune skal behandle opplysninger på den sikker og lovlige måte som
880 skaper tillit hos innbyggere og samarbeidspartnere. Kommunen skal eie, ha oversikt over og kontroll på
881 egne data, sikre innbyggernes personvern og demokratiske rettigheter. For å styrke demokratiet og
882 sikre godt personvern skal kommunen utvikle en strategisk personvernspolitikk.

883 Det er viktig at Oslo kommune selv har kompetansen og ressursene til å drive den digitale utviklingen.
884 Tjenesteutviklingen skal drives kontinuerlig og tverrfaglig. Digital utvikling skjer i samarbeid med
885 innbyggere, næringsliv, frivillig sektor og andre offentlige aktører. I de tilfeller kommunen er i markedet
886 for digitale tjenester skal det stilles krav til trygg og sikker behandling av kommunens og innbyggernes
887 informasjon. På denne måten kan Oslo kommune være med på utvikle og skape en seriøs IT-næring.

888 Digital kompetanse handler om muligheten til å kunne ha kontroll over eget liv og ha mulighet til å
889 benytte seg av samfunnets essensielle tjenester. Kommunen skal være tilgjengelig uavhengig av digital
890 kompetanse og hjelpe befolkningen å øke sin digitale kompetanse.

891 **Oslo SV vil:**

- 892 ● At den digitale utviklingen skal drives i regi av kommunen og fortsette arbeidet med å
893 redusere bruken av eksterne IT-konsulenter.
- 894 ● At kommunen skal sikre god informasjonssikkerhet og personvern både når kommunen selv
895 utvikler og når kommunen benytter eksterne leverandører.
- 896 ● Utarbeide en strategisk personvernspolitikk for hele kommunen.
- 897 ● Basere bruk av ny digital teknologi på kunnskap. For å lykkes i den digitale utviklingen må
898 kommunen drive med strategisk kompetanseutvikling.
- 899 ● At kommunen skal være tilgjengelig for å hjelpe innbyggere med ulik digital kompetanse.
- 900 ● Arbeide for å øke den digitale kompetansen hos innbyggerne for å motvirke digitalt
901 utenforskap.
- 902 ● At digitale tjenester kommunen tilbyr skal være likeverdige og universelt utformet.

904 **Gode møteplasser**

905 Gode møteplasser er viktige for å skape møter mellom mennesker i byen vår. At folk treffes på tvers av
906 skillelinjer som generasjon, økonomi og interesser bygger et robust fellesskap. Vi prioriterer derfor å
907 legge til rette for steder folk kan møtes både ute og innendørs. Møteplasser med kvalifiserte fagfolk
908 utgjør en viktig del av kommunens forebyggende arbeid knyttet til utenforskap og ensomhet.

909 I Oslo har vi et bredt utvalg av bibliotek, fritidsklubber, frivilligsentraler og seniorsentre, og Oslo SV vil
910 prioritere å styrke disse og den viktige rollen de spiller for at Oslos befolkning i alle aldre skal ha gode
911 lokalsamfunn.

912 **Oslo SV vil:**

- 913 ● Øremerke midler til fritidsklubber og fritidstilbud.
- 914 ● Styrke fritidsklubber og andre fritidstilbud for barn i alle aldre i levekårsutsatte områder.
- 915 ● Jobbe for at kommunale møteplasser skal være inkluderende og universelt utformet.

916 ● Sikre og styrke bibliotek og seniorsentre som møteplasser, med aktive tiltak for å inkludere
 917 nye besøkende, og legge til rette for besøkende med demens.

918 ● Jobbe for å utvikle bedre tilpassede tilbud for flerkulturelle eldre.

919

920 **Les mer om møteplasser i bybildet under *En levende by* på side 38.**

921 **Les mer om møteplasser i kulturlivet, idretten og frivilligheten under *En kreativ og aktiv by* på side**
 922 **43.**

923

924 **En helsefremmende by**

925 For å bedre helse i befolkningen, må vi se helse og økonomisk fordeling i sammenheng. Arbeidet for
 926 god helse må skje gjennom hele livet, fra barndom til alderdom. God folkehelse handler om å gjøre det
 927 lett å ta gode helsevalg i det daglige, som å holde seg i god fysisk form, ha et sunt kosthold og et sosialt
 928 liv.

929 Fastlegeordningen er viktig for god helse og må omfatte alle innbyggerne. I dag er denne ordningen
 930 under press og det er vanskelig å rekruttere nok fastleger. Oslo SV vil innføre tiltak for å gjøre
 931 fastlegeyrket mer attraktivt og dermed øke kapasiteten i fastlegeordningen.

932 Gode hjemmetjenester er en forutsetning for at folk skal kunne bo i egne hjem så lenge de vil. Oslo SV
 933 er særlig opptatt at behovene til de mest hjelpetrengende blir ivaretatt, med tildeling av nok bistand i
 934 hjemmet, faglig kvalitet på tjenestene og institusjonsplass ved behov.

935 **Oslo SV vil:**

936 ● Fortsette å styrke frisklivssentraler og folkehelsekoordinatorer.

937 ● Styrke samarbeidet mellom de kommunale helsetjenestene, frisklivssentralene og norske
 938 pasientorganisasjoner for å sikre likepersonsarbeid og økt mestring for brukerne.

939 ● Etablere kommunale fastlegekontor og tilby leger i allmenntjenesten ansettelsesforhold med
 940 regulert arbeidstid, pensjonsordning, spesialisering og godt utstyrte legekontorer.

941 ● Gi unge gratis fastlege fram til fylte 20 år.

942 ● Sikre et godt tilbud av fysioterapeuter, ergoterapeuter og logopedier.

943 ● Sikre tilgang til terapibad i varmtvannbasseng for gruppene som trenger det.

944 ● Jobbe for at papirløse skal få helsehjelp på lik linje med alle andre.

945 ● At Oslo kommune skal tilby akuttovernatting og sikre finansiering av akuttovernattingstilbud
 946 for fattige tilreisende og andre trengende. Ingen skal måtte sove ute i Oslo.

947 ● Sikre at kommunens tjenester har tilgang på fagpersonell med ernæringsfaglig bakgrunn som
 948 kan veilede om kosthold.

949 ● Styrke og utvikle tilsyn for å følge opp tjenestene.

950

951 **Les mer om skolemat under *En inkluderende fellesskole* på side 18.**

952 **Les mer om tilrettelegging for funksjonsnedsatte under *Nedbygging av funksjonshemmende***
 953 **barrierer på side 48.**

954 **Barnevern - en god oppvekst som varer livet ut**

955 Noen familier vil ha behov for oppfølging fra barneverntjenesten. Barnevernet skal være en ressurs for
956 familiene, og først og fremst bidra til å styrke oppvekstvilkårene i hjemmet. Vold, omsorgssvikt og
957 seksuelle overgrep mot barn er alvorlige samfunnsproblemer. Det er viktig at barn som befinner seg i
958 slike situasjoner møter voksne som ser og hører dem. Barn og unge må bli møtt med åpenhet,
959 ydmykhet, kjærlighet og medbestemmelse. Fosterhjem er et viktig tiltak når barn ikke kan bo hjemme.
960 Fosterhjemsordningen må styrkes med veiledning og oppfølging i tråd med barnets behov.

961 Barnevernet forvalter mye makt og møter et stort mangfold av familier. Derfor er det viktig at
962 barnevernet har minoritetskompetanse slik at de er i stand til å gjøre gode vurderinger i møte med den
963 enkelte familie. I tillegg ser vi at enkelte miljøer har stor frykt for barnevernet, og det er derfor behov
964 for å jobbe med kommunikasjonen mellom disse miljøene og barneverntjenesten.

965 I byråd har Oslo SV sørget for å styrke barnevernet med økte ressurser, i tillegg til at vi har startet en
966 omstilling vekk fra kommersielle aktører over til kommunale og ideelle. Det trengs ytterligere styrking
967 av budsjettene og omstilling for å skape et barnevern som oppleves trygt for barn.

968 **Oslo SV vil:**

- 969 ● Øremerke tilskudd for å gjennomføre en opptrappingsplan som styrker bemanningen i
970 barnevernet, særlig i levekårsutsatte områder.
- 971 ● Sikre at institusjonsplasser driftes i kommunal eller ideell regi, og fase ut kommersielle
972 aktører i barnevernet.
- 973 ● Styrke fosterhjemsomsorgen og sørge for at grunnstøtten til kommunale fosterhjem er i tråd
974 med anbefalingene til KS.
- 975 ● Fortsette satsingen på Barnehjernernevernet.
- 976 ● Ha en aktiv rekruttering av ansatte og fosterfamilier med ulik bakgrunn for å gjøre
977 barnevernet mer representativt.
- 978 ● Sikre at enslige mindreårige flyktninger får bofellesskap eller fosterhjem gjennom
979 barnevernet når deres bakgrunn og behov tilsier at dette er beste løsning.
- 980 ● Sikre finansieringen av ettervern til barnevernensbarn mellom 18 og 25 år slik at de får en trygg
981 overgang til voksenlivet.

982

983 **Les mer om gode oppvekstvilkår under *En god oppvekst og utdanning for alle* på side 16.**

984 **Les om møteplasser under *Gode møteplasser* på side 27.**

985

986 **Gode lokalsykehustilbud i Oslo**

987 Befolkningen i Oslo skal ha sykehus som ivaretar deres behov på en best mulig måte. Oslo SV mener - i
988 likhet med resten av Oslo - at dette blir best ivaretatt ved å bygge Aker som lokalsykehus for alle fire
989 bydeler i Groruddalen i ett byggetrinn. Vi vil ha en trinnvis videreutvikling av Ullevål sykehus med
990 fortsatt ansvar for akutt- og beredskapsfunksjoner for Oslo og helseregionen. Oslo SV går inn for å
991 bevare Gaustad psykiatriske sykehus til psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling og
992 at Rikshospitalet opprettholdes med regionale- og landsdekkende funksjoner.

993 Oslo SV vil aktivt motarbeide Helse Sør-Øst sine sykehusplaner for Oslo med store sykehus på både
994 Aker og på Rikshospitalet. Vi vil utrede videre sykehus på Ullevål tomte og gå imot alle eventuelle planer
995 om nedleggelse og salg av Ullevål sykehus.

996 **Oslo SV vil:**

- 997 ● Stå sammen med Oslos befolkning i kampen for et et godt sykehustilbud i Oslo og mot
- 998 nedleggelse av Ullevål sykehus.
- 999 ● Bevare Gaustad sykehus for pasientene og stoppe nedbyggingen av sengeplasser i psykisk
- 1000 helsevern.
- 1001

1002 **Trygt svangerskap og barselstid**

1003 En god oppvekst starter i svangerskapet. Mye av ansvaret for oppfølgingen av mødre og spedbarn har
1004 blitt overført fra sykehusene til kommunene. Dette krever at kommunen øker antall jordmødre for å
1005 kunne gi fødende en god nok oppfølging. Satsingen har allerede vært stor, men Oslo SV ønsker å øke
1006 antall jordmødre i kommunehelsetjenesten ytterligere.

1007 Oppfølgingen av gravide og nybakte mødre fokuserer i stor grad på det fysiske rundt det å bli foreldre.
1008 Kunnskapen og kompetansen om psykisk helse burde være naturlig del av oppfølgingen. Derfor har
1009 Oslo kommune etablert hjemmebesøksprogrammet “Nye Familier”, som tilbyr alle som får barn for
1010 første gang i Oslo så mange hjemmebesøk de vil ha, samt doblet jordmorkapasiteten i kommunen.
1011 Barsels- og svangerskapsoppfølging er viktig for kvinnehelsen og Oslo SV vil at alle kvinner skal føle seg
1012 godt ivaretatt i møte med kommunen.

1013 **Oslo SV vil:**

- 1014 ● Ansette flere jordmødre.
- 1015 ● Utvide tilbudet om hjemmebesøk før og etter fødsel til å også gjelde alle flergangsfødende.
- 1016 ● Sikre at alle mødre får tilstrekkelig tilbud om ammehjelp hjemme hos seg selv.
- 1017 ● Utvide tilbudet om oppfølging til fødende med sammensatte problemer til flere bydeler, også
1018 kjent som programmet “Sammen på vei”. De levekårsutsatte bydelene skal prioriteres.
- 1019 ● At det utvikles et lavterskeltilbud for å håndtere milde til moderate både fysiske og psykiske
1020 utfordringer etter fødsel, med mål om å forebygge utviklingen av alvorlige lidelser.
- 1021 ● Innlemme det fjerde trimesteret i oppfølgingen som kvinner og barn får av helsestasjonen.
- 1022 ● Støtte opp om og delfinansiere tiltaket «Flerkulturell doula» i Oslo.
- 1023 ● Kjempe for gode, trygge og varierte fødetilbud i Oslo. Vi vil bevare ABC-klinikken.
- 1024

1025 **Les mer om prevensjon og seksuell helse under *Sex og sånt* på side 51.**

1026

1027 **Et godt psykisk hjelpetilbud**

1028 Psykiske helseplager rammer svært mange av oss i løpet av livet. Derfor må vi bedre hjelpetilbudet og
1029 sikre gode forebyggende tiltak. God psykisk helse er viktig for alle. Gode levekår og fokus på livskvalitet
1030 er avgjørende. Gode møteplasser og bygging av relasjoner har forebyggende effekt.

1031 Etterspørsel og behov for psykiske helsetjenester i regi av bydelene har økt de siste årene, og særlig i
 1032 perioden under og etter koronapandemien. I tiden framover ønsker Oslo SV å fortsette å arbeide for et
 1033 mer tilgjengelig og tilrettelagt psykisk helsetilbud, slik at alle kan få den hjelpen de trenger.

1034 **Oslo SV vil:**

- 1035 ● Sikre lavterskeltilbud og øke grunnbemanningen i psykisk helse og rustjenester slik at barn og
- 1036 unge får tidlig og rask hjelp når de trenger det.
- 1037 ● Øke midlene til psykisk helse og rustilbud i bydelene.
- 1038 ● Fortsette med å innføre «Oslo en traumeinformert by» i hele kommunes system.
- 1039 ● Forbedre samarbeidet mellom BUP og de kommunale tjenestene for å sikre flere døgnplasser
- 1040 innen spesialisthelsetjenesten for barn og unge.
- 1041 ● Forbedre samarbeidet mellom BUP og barnevernet.
- 1042 ● Styrke det akutte psykiske helsetilbudet i Oslo slik at personer som opplever en psykisk
- 1043 helsekrise får god hjelp når krisen inntreffer.
- 1044 ● Videreutvikle Oslohjelpa, slik at familier kan få hjelp etter behov, uten lange utredninger,
- 1045 vedtak og diagnostisering.
- 1046

1047 **Kunnskap og solidaritet på rusfeltet**

1048 Oslo SV ønsker en radikal endring i ruspolitikken. Ruspolitikk er helse- og sosialpolitikk, ikke
 1049 justispolitikk. Vår politikk for barn, unge og velferd forebygger problemer enkeltindivider og samfunn
 1050 har med rus. Dagens byråd har gjort en rekke tiltak på rusfeltet. Blant annet har det blitt startet et
 1051 forsøksprosjekt med heroinassistert behandling i Oslo, åpnet røykerom for heroin, sikret at alle bydeler
 1052 gir ut brukerutstyr lokalt, samt gitt tildelinger til væresteder og tiltak for rusmisbrukere i bydelene.

1053 Oslo SV vil fortsette det viktige forebyggingsarbeidet på rusfeltet, samt arbeide for at rusavhengige får
 1054 et verdig liv. Personer med rusmiddelproblemer skal ha et trygt sted å bo, og et meningsfullt innhold i
 1055 hverdagen i form av arbeid eller annen aktivitet og sosialt samvær. Opphold i rusinstitusjon skal være
 1056 målrettet og tidsbegrenset, og understøtte det rusfaglige arbeidet i bydelene. Rusavhengige bør ikke
 1057 straffeforfølges for bruk eller besittelse av rusmidler til eget bruk, men få tilgang til behandling og hjelp
 1058 til en bedre hverdag. Derfor må Oslo fortsette å jobbe for den nasjonale rusreformen.

1059 **Oslo SV vil:**

- 1060 ● At det offentlige og frivillige behandlings-, bo- og omsorgstilbudet styrkes.
- 1061 ● At det innføres forpliktende tidsfrister for å starte avrusning og behandling for den som søker
- 1062 hjelp for å komme ut av rusmiddelavhengighet.
- 1063 ● Styrke ettervernet for rusavhengige og sikre tilbud om booppfølging, arbeidstrening og
- 1064 lavterskel aktivitetstilbud under og etter behandling.
- 1065 ● At det skal være bedre overganger mellom tiltak og nivåer i rustiltakene. Styrke
- 1066 samhandlingen mellom spesialisthelsetjeneste og kommune.
- 1067 ● Videreutvikle tilbudet av væresteder med lav terskel og høy grad av medvirkning, med vekt
- 1068 på flere tilbud i ytre by.
- 1069 ● At arbeidsrettede tjenester kan pågå parallelt med behandling for rus og psykisk helse.
- 1070 ● Opprette Ruspolitisk råd med representanter fra brukerorganisasjonene.
- 1071 ● At ingen skal miste sin plass i rusinstitusjon før en egen, egnet bolig i bydelen kan tilbys.

1072 Tannhelse for alle

1073 Nasjonalt har SV gjennom forhandlinger med regjeringen fått gjennomslag for å starte arbeidet med
1074 en tannhelsereform, slik at det ikke skal være lommeboka som bestemmer hva slags tannhelse du har.
1075 Flere unge får billigere tannlege, det blir mer støtte til barn og unge som trenger tannregulering og
1076 kapasitet i den offentlige tannhelsetjenesten økes. Midlene som er bevilget benyttes i Oslo til en varig
1077 styrking av eldres tann- og munnehelse, i tillegg til å få ned etterslepet for en rekke andre grupper.

1078 Tenner er en del av kroppen, og tannlegetjenesten hører naturlig med i det offentlige helsevesenet.
1079 Derfor bør tannbehandling dekkes av det offentlige på lik linje med annen behandling i
1080 spesialisthelsetjenesten. Oslo SV vil jobbe for at alle skal ha råd til nødvendig tannbehandling. Inntil en
1081 tannhelsereform i statlig regi kommer på plass, bør Oslo gå foran og arbeide for at flere grupper av
1082 Oslos innbyggere skal få et bedre og rimeligere offentlig tannhelsetilbud.

1083 Oslo SV vil:

- 1084 ● Utvide gratis tannbehandling til fylte 20 år.
- 1085 ● Tilby gratis årskontroll til uføretrygdete og minstepensjonister.
- 1086 ● Sikre at tannhelsetjenestene har kompetanse til å avdekke vold, omsorgssvikt og seksuelle
1087 overgrep mot barn og unge.

1088

1089 God helsehjelp til eldre

1090 Oslo SV vil styrke helsetilbudet til de mest hjelpetrengende eldre. Dette omfatter de fleste beboere på
1091 sykehjem, mange beboere i Omsorg+ og mange brukere av hjemmetjenester. Kommunen bør spesielt
1092 satse på å bedre samhandlingen mellom sykehus, helsehus, sykehjem og bydelenes tjenester, for å sikre
1093 at hjelpetrengende får god og forutsigbar oppfølging, behandling og/eller rehabilitering. Spesielt må
1094 Helsehusene ha nok personell og ressurser til å kunne gi gode rehabiliteringstjenester. For denne
1095 gruppen av befolkningen er tillitsreform, satsning på hele faste stillinger og styrking av
1096 fastlegeordningen av avgjørende betydning. Hvilke tjenester og tilbud som den enkelte trenger skal
1097 vurderes sammen med den det gjelder, også når det er behov for sykehjemsplass. Også kommunens
1098 eldre befolkning har ulik landbakgrunn, og det må gjenspeiles i tjenestene vi tilbyr.

1099 Oslo SV vil:

- 1100 ● Gjennomføre bedre og flere tilsyn i hjemmetjeneste og på institusjoner.
- 1101 ● At sykehjemsbeboere skal få tilbud om aktiviteter basert på egne behov og ønsker, også
1102 utenfor sykehjemmet.
- 1103 ● Bedre mulighetene for tilbereding av egne måltider på institusjoner. Beboere på sykehjem
1104 skal ha et næringsrikt og variert kosthold.
- 1105 ● Styrke tilbudet til mennesker med demens og avlastning for deres pårørende.
- 1106 ● At ingen med fortsatt tilsyns- og pleiebehov skal sendes hjem før et tilfredsstillende tilbud om
1107 hjemmehjelp er etablert.
- 1108 ● At det til enhver tid skal være tilstrekkelig plasser i sykehjem og omsorgsboliger til å dekke
1109 behovet for dem som trenger slike tilbud.
- 1110 ● Styrke kvaliteten og tilbudene på helsehusene.
- 1111 ● At hjemmetjenestenes praktiske bistand til renhold holder god hygienisk standard og knyttes
1112 til brukerens faktiske behov.

1113   • Sikre demensteam i alle bydeler.

1114

1115   **Les mer om helse under *En helsefremmende by* på side 28.**

1116   **Les mer om boformer for eldre under *Et godt sted å bo* på side 36.**

1117   **Les mer om kulturtilbud for eldre under *Et rikt og bredt kulturliv* på side 43.**

1118 Oslo kommune som bevisst innkjøper

1119 Oslo kommune er Norges nest største offentlige innkjøper etter Staten. Kommunen har derfor en viktig
1120 rolle i å fremme et seriøst arbeidsliv, og bærekraftige og innovative løsninger for å oppnå dette, både i
1121 og utenfor Norge. Oslo kommune skal være sitt ansvar bevisst og bruke denne makten på en solidarisk
1122 måte for å gjøre en forskjell. Oslo som innkjøper skal tilstrebe å bruke leverandører som tar et helhetlig
1123 bærekraftsansvar - som klima og miljø, sosiale forhold og styringsmessige forhold - og har åpenhet om
1124 eierskap og skattestruktur. Ved å stille krav til bedriftene som leverer tjenester til kommunen, har vi
1125 bidratt til å skape et større marked for næringer med gode arbeidsvilkår, høy kvalitet og grønne
1126 løsninger. Oslo SV vil fortsette å bruke innkjøpsmakten til kommunen for å ytterligere stimulere til
1127 grønne og innovative næringer i byen vår.

1128 Oslo SV vil:

- 1129 ● At Oslo kommune forplikter seg til å bruke standardkontrakter der dette finnes.
- 1130 ● At kommunen ved anbud skal kunne stille krav til fast ansettelse, velge leverandører som har
1131 tariffavtale eller lønns- og arbeidsvilkår tilsvarende tariffavtale eller leverandører som er
1132 villige til å inngå tariffavtale hvis ansatte krever det.
- 1133 ● Redusere bruken av konsulenter for å sikre at mest mulig kompetanse forblir i kommunen.
- 1134 ● At Oslo kommune skal stille krav til arbeidsvilkår blant sine leverandører, ved å innføre
1135 karanteneordning for alvorlige brudd på arbeidsmiljø- og allmenngjøringsloven, samt grove
1136 brudd på menneskerettighetene både i og utenfor Norges grenser.
- 1137 ● At Oslo kommune som innkjøper skal være en etisk aktør som legger FNs arbeidsorganisasjon,
1138 ILO sine åtte kjernekonvensjoner for anstendig arbeid til grunn for sin innkjøpspolitikk.
- 1139 ● Sørge for at klima- og miljøhensyn tillegges avgjørende vekt i kommunale innkjøp. Valg av
1140 klimavennlige løsninger må belønnes i anbudskonkurranser, for eksempel ved å gi en prissatt
1141 konkurransefordel ved lavere klimafotavtrykk. Prosjektene bør gis absolutte utslippskrav for
1142 alle utslipp, direkte og indirekte.
- 1143 ● At kommunen skal bruke klimaregnskap og klimabudsjett som styringsverktøy, særlig ved
1144 store anskaffelser.
- 1145 ● Bruke anerkjente klima- og miljømerker og/eller sertifiseringer til å effektivt og forutsigbart
1146 stille miljø- og klimakrav i kommunens innkjøp og byggeprosjekter.
- 1147 ● At Oslo skal sikre et rettferdig grønt skifte også internasjonalt gjennom å stille krav til
1148 innsatsfaktorene, slik som sporbare og konfliktfrie mineraler til batterier.
- 1149 ● At leverandører av varer og tjenester til Oslo kommune kan dokumentere at de ikke er
1150 produsert på område som står under militær okkupasjon i strid med folkeretten.
- 1151 ● At Oslo kommune bruker sin investeringsmakt og aktivt eierskap til å styrke arbeidet med
1152 klima, miljø og økonomisk rettferdighet og sosial bærekraft.
- 1153 ● At Oslo kommune skal kreve åpenhet om eierstrukturer for alle selskaper de har avtaler med
1154 og fondsinvesteringer i for å motvirke bruk av skatteparadis. Oslo kommunes oversikt over
1155 offentlige innkjøp skal inkludere informasjon om selskapets reelle eiere.
- 1156 ● At Oslo kommune skal stille krav i innkjøpsprosesser om lærlingplasser med godkjent
1157 opplæringsprogram, der dette er relevant.
- 1158

1159 **Les mer om Oslomodellen under *Kampen mot useriøse aktører* på side 23.**

1160 **Les mer om klima- og miljøtiltak under kapittelet *Et grønnere Oslo* på side 7.**

1161 **Les mer om internasjonal politikk under *Internasjonal solidaritet* på side 56.**

1162

1163 **En beredt hovedstad**

1164 I dag står vi overfor en rekke utfordringer. Klimaendringer, krig og pandemi har gjort oss mer bevisste
 1165 enn før på betydningen av god beredskap. Samfunnstrygghet handler om å verne samfunnet mot
 1166 hendelser som truer våre grunnleggende verdier og samfunnsfunksjoner, og setter liv og helse i fare.
 1167 Koronapandemien har for eksempel avdekket at vi har en sårbarhet knyttet til helseberedskapen når
 1168 det gjelder sykdomsbyrde og tilgang til informasjon for minoritetsgrupper. Oslo SV har som mål at Oslo
 1169 skal være en trygg by for alle.

1170 Kommunen skal ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet. Samfunnssikkerhet og
 1171 beredskapsarbeidet er en sentral del av dette ansvaret. De siste årene har Oslo vært utsatt for pandemi,
 1172 vannkrise, strømkrise og terrorangrep, og som landets hovedstad er Oslo spesielt sårbar for slike
 1173 hendelser. Derfor er det viktig å sikre nok ressurser til å gjennomføre nødvendige beredskaps- og
 1174 sikkerhetstiltak.

1175 **Oslo SV vil:**

- 1176 ● Sikre at det er god kapasitet og tilstrekkelig midler til beredskap og beredskapsøvelser i Oslo
- 1177 kommune.
- 1178 ● Kommunen må ha beredskaps- og kontinuitetsplaner for sannsynlige scenarioer knyttet til
- 1179 blant annet pandemier, terrorhendelser, krig og konsekvenser av klimaendringene.
- 1180 Beredskapsplanene må utarbeides i tett samarbeid med ulike minoritetsgrupper.
- 1181 ● Sikre god informasjonssikkerhet, herunder personopplysningssikkerhet og IT-sikkerhet for å
- 1182 beskytte kommunens verdier og beskytte kommunen mot angrep. Opplæring av egne
- 1183 ansatte må styrkes som et ledd i dette.
- 1184 ● Styrke og utvikle vannforsynings sikkerheten og redusere vannsvinn i Oslo kommune.
- 1185 ● Sørge for at den voksende befolkningen i Oslo og på Østlandet får nødvendige forsyninger
- 1186 ved å legge til rette for fortsatt trygg og effektiv logistikk via Oslo havn.
- 1187 ● Sikre enkelt tilgjengelig informasjon om alle byens private og offentlige tilfluktsrom.

1188

1189 **Les mer om klimatilpasning under *En by som tåler klimaendringene* på side 11.**

1190 **Les mer om tiltak mot kriminalitet under *Kriminalitetsforebygging* på side 6.**

1191 **Les mer om informasjonssikkerhet og personvern under *Sikker digital utvikling* på side 27.**

1192 Et godt sted å bo

1193 Oslo er blant de raskest voksende byene i Europa, og kan passere 800.000 innbyggere i 2027. Oslo SV
1194 vil sørge for at den økende befolkningsveksten ikke fører med seg et økende økonomisk skille mellom
1195 øst og vest, et urettferdig boligmarkedet eller økt biltrafikk.

1196 Oslo SV har som mål at Oslos bolig- og byutviklingspolitikk skal gjøre Oslo til et rettferdig, miljøvennlig
1197 og trivelig sted å bo. Den skal bidra til godt bomiljø, bedre byliv, og nærhet til rekreasjonsområder og
1198 arbeidsplasser. Hverdagen skal bli enklere for folk, og transportbehovet mindre, ved å spre næringsliv
1199 og arbeidsplasser utover hele byen. Nærmiljøfunksjoner som skoler, barnehager, lokalt kultur- og
1200 idrettstilbud, handel og tjenester skal være nært der folk bor, og det skal være god tilgang til grønne
1201 lunger, parkdrag, torg og møteplasser. Det skal være enkelt for folk å velge gange, sykkel eller ta
1202 kollektivtransport i byen vår. Bylivet skal være kortreist og nært.

1203 Nok boliger til alle

1204 Boligmarkedet i Oslo bidrar til ulikhet. I dag er det mange som ønsker å kjøpe bolig som står ufrivillig
1205 utenfor boligmarkedet. Dette fører til at de som har størst lommebok får muligheten til å kjøpe et sted
1206 å bo. Samtidig er leiemarkedet ute av kontroll, og ofte vel så dyrt eller dyrere enn å eie. Oslo SV ønsker
1207 at flere skal få muligheten til å kjøpe egen bolig, samtidig som vi sikrer et bedre regulert leiemarked.
1208 Leietakernes rettigheter skal styrkes, slik at man får tilgang på en trygg og god bolig, uavhengig av om
1209 man eier eller leier. Boligsektoren skal være forutsigbar og ansvarlig og ha tydelige roller.

1210 For å sikre nok boliger til alle må vi tilrettelegge og regulere markedet slik at vi bygger de boligene folk
1211 trenger, raskt nok. Vi må sikre fortgang i reguleringsprosesser slik at vi kan bygge flere boliger og bidra
1212 til å dempe prispresset på et allerede kostbart marked. Vi må sikre at det bygges ulike boliger i hele
1213 byen, både store, små og alternative boformer, slik at det er rom for alle i byen vår. Oslo SV mener
1214 boligkrisen også er et fordelingsproblem, og må derfor løses med flere sosiale virkemidler enn økt
1215 utbygging alene.

1216 Dagens byråd har startet arbeidet med å endre boligmarkedet ved å etablere selskapet Oslobolig, som
1217 skal kjøpe boliger og selge videre til folk gjennom ulike boligmodeller. Gjennom selskapet vil det bygges
1218 flere boliger i Oslo, samtidig som at disse vil være demokratisk styrt av folket og ikke dominert av private
1219 utbyggingsinteresser og bolighaier. I årene fremover vil Oslobolig realisere hundrevis av boliger - og gi
1220 vanlige folk i Oslo et sted å bo og en mulighet til å komme inn på boligmarkedet.

1221 Oslo SV vil:

- 1222 ● At byrådet skal opprette en egen boligbyråd.
- 1223 ● Tilby minst 2.000 boliger i Oslobolig.
- 1224 ● Utrede omfanget av boliger i Oslo som står tomme store deler av tiden, og vurdere å innføre
1225 boplikt, obligatorisk registrering av utleieleiligheter eller andre egnede tiltak.
- 1226 ● Gå i dialog med private aktører for å sørge for at tomme boliger blir gjort tilgjengelig for bruk.
- 1227 ● Etablere en offentlig tilsynsordning for leietakere, slik at færre blir utnyttet på leiemarkedet.
- 1228 ● Legge til rette for flere ikke-kommersielle utleieleiligheter med langtidskontrakter, som sikrer
1229 bostabilitet for de som ønsker eller har behov for å leie leilighet.
- 1230 ● Stimulere til at det bygges flere alternative boformer i hele Oslo, med mål om at flere
1231 kommer seg inn på boligmarkedet og etablering av styrkede bofellesskap.

- 1232 ● Fortsette å øke antallet kommunale utleieboliger og spre disse over hele byen.
- 1233 ● Jobbe for at plan- og bygningsloven endres så kommunen kan kreve at 30 prosent av alle
- 1234 nybygg settes av til boligsosiale prosjekter.
- 1235 ● Etablere flere Omsorg+-boliger og bokollektiver for eldre og for mennesker med demens i alle
- 1236 bydeler, samt at det tas initiativ til andre og nye boformer for eldre.
- 1237 ● Legge til rette for at kommunen kan tilby private utbyggere å festetomter til rimelige
- 1238 utleieboliger.
- 1239 ● Utrede mulighetene for å utvide bruken av den kommunale forkjøpsretten på leiegårder.
- 1240

1241 **En sosial boligpolitikk**

1242 Det er en menneskerett å ha et skikkelig sted å bo. Oslo SV ønsker en boligpolitikk som gjør denne
 1243 retten reell. I Oslo gjenspeiles de store sosiale forskjellene på tvers av byen i befolkningens
 1244 sammensetning og i boligprisene. I dag omsettes boliger i et fritt marked, hvor de høye boligprisene
 1245 bidrar bidrar til segregering og mindre mangfoldige lokalsamfunn. Mens lønningene de siste ti årene
 1246 har økt med 34 prosent har boligprisene i Oslo steget med 94 prosent. Oslo SV jobber for en sosial
 1247 boligpolitikk der kommunen, i samarbeid med Staten, sikrer at også de som har vanlige og lave
 1248 inntekter har råd til å kjøpe eller leie boliger til levelige priser.

1249 **Oslo SV vil:**

- 1250 ● Barnefamilier, eldre og uføre i kommunale boliger skal tilbys lengre husleiekontrakter for å gi
- 1251 trygghet og stabilitet.
- 1252 ● Gi flere av de som bor i kommunale boliger muligheten til å kjøpe boligen selv, særlig i de
- 1253 områdene hvor det er høy konsentrasjon av kommunale boliger.
- 1254 ● Fortsette arbeidet med å redusere husleia i de kommunale boligene.
- 1255 ● Ta igjen vedlikeholdsetterslepet i kommunale boliger.
- 1256 ● At hyttene på Brannfjell skal kunne fungere som feriested for beboere i kommunale
- 1257 leiligheter.
- 1258 ● Holde kontroll med korttidsleiemarkedet - som AirBnB - slik at tomme leiligheter blir brukt til
- 1259 langtidsutleie.
- 1260
- 1261

1262 En levende by

1263 I vår by skal det være attraktivt å bo – uansett hvor i byen du ønsker å bosette deg. Da må vi skape
1264 byrom og bomiljøer med nærhet til arbeidsplasser, skoler og barnehager, lokale kultur- og
1265 idrettstilbud, parker, lekeplasser, kafeer og sosialt byliv. Når byen fortettes er det særlig viktig å sikre
1266 barn og unge gode uteområder og lekeplasser. Oslo SV er forkjempere for grønne lunger i byen vår,
1267 der alle kan oppleve og ta i bruk bynære natur- og kystopplevelser.

1268
1269 Vi må tilrettelegge for at et godt byliv kan skje i alle deler av Oslo. I morgendagens Oslo skal man kunne
1270 møte venner i kafeen i underetasjen, dra på stevnemøte på restauranten rundt hjørnet, leke med barna
1271 på lekeplassen og slappe av i den lokale parken, uten å måtte ta bilen fatt. Bylivet og gleden av å bo i
1272 Oslo skal være like tilgjengelig om du bor i indre eller ytre by.

1273 Oslo kommune sitt oppkjøp og utvikling av Veterinærhøgskolen på Adamstuen viser at det er mulig å
1274 ta i bruk store områder på en måte som kommer byens befolkning til gode, gjennom å revitalisere og
1275 utvikle urbane områder med et variert næringsliv, kulturtilbud og åpne grøntarealer. Oslo SV vil kjempe
1276 for at lignende områder skal utvikles på en måte som er tilgjengelig for alle byens innbyggere, slik som
1277 Victoria Terrasse og NRK Marienlyst. Oslo SV har som mål å kartlegge alle ubrukte og forlatte bygg som
1278 kommunen eier eller kan ta i bruk i byutviklingen og bestemme hvordan disse ubenyttede arealene kan
1279 komme Oslos befolkning til gode, enten som kultur og idrettsarenaer eller som fleksible offentlig
1280 tilgjengelige bruksom.

1281 Oslo SV vil:

- 1282 ● Etablere krav og retningslinjer til byutviklingen, slik at når det planlegges nye større
1283 boligområder, så sikres det også areal til fritidstilbud, kultur, idrettsanlegg, byrom,
1284 grøntarealer, kollektivtransport og annen infrastruktur.
- 1285 ● Sikre at de ytre bydelene utvikles på en måte som skaper naturlige og nære møteplasser der
1286 folk ønsker å bo, og blir attraktive steder for etablering av bedrifter og arbeidsplasser som kan
1287 skape et variert og lokalt by- og næringsliv.
- 1288 ● Vurdere om ubrukte og forlatte bygg og tomter som kommunen eier kan nyttes til prioriterte
1289 boligsatsninger eller kultur-, idretts- og friområdeformål, som rimelige lokaler eller verksteder
1290 til kunstnere eller frivillig aktivitet.
- 1291 ● Ivareta og utvikle byens særpreg og arkitektoniske uttrykk. Byutviklingen skal ikke gå ut over
1292 byens identitetsfølelse og særpreg, men heller bidra til å bevare helhetlige bygningsmiljøer og
1293 unike byrom.
- 1294 ● Starte arbeidet med et program for å rive Nylandsbrua Nord og utvikle Vaterlandsområdet,
1295 med mål om å åpne Akerselva og etablere et trivelig byrom.
- 1296 ● Jobbe for at Hammersborgtunnelen stenges for biltrafikk for å stimulere kultur og næringsliv i
1297 sentrum.
- 1298 ● Fortsette arbeidet for at den gamle Veterinærhøgskoletomten skal få et allsidig og offentlig
1299 tilgjengelig tilbud som kommer hele byen til gode.
- 1300 ● At nye utbyggingsområder i fjordbyen, som Filipstad og Grønlikaia, skal inkludere boligsosiale
1301 løsninger, ikke-kommersielle møteplasser og oppvekstarenaer.
- 1302 ● At et effektivt kollektivtilbud må være på plass før utbyggingen av Gjersrud-Stensrud
1303 ferdigstilles.
- 1304 ● Sikre og legge til rette for gode boligsosiale løsninger og styrking av den sosiale
1305 infrastrukturen knyttet til idrett og breddekultur i Hovinbyen.

- 1306 ● Lage en plan for inkluderende og feministisk byutvikling der man tar hensyn til ulike gruppers
- 1307 bruksmønster og behov i byen vår, med mål om at Oslo ikke skal oppleves som mindre
- 1308 tilgjengelig eller relevant for mangfoldet i Oslo.
- 1309 ● Sikre at utviklingen av områdene langs Fornebu-banen utbygges på en måte som kommer hele
- 1310 byen til gode. Det må bygges ut rekreasjonsområder, flere boliger og lokale møteplasser
- 1311 langs traseen. Bestumkilen fra Vækerø til Skøyen må åpnes opp for byens befolkning
- 1312 gjennom badeplasser, grøntareal og bedre skjerming mot E18.
- 1313 ● Kartlegge hvilke områder i kommunen - primært rundt torg, knutepunkter og steder med
- 1314 sentrums karakter - hvor det er attraktivt å utvide skjenketidene som muliggjør å ha uteliv i
- 1315 flere deler av byen.
- 1316 ● Etablere flere lekeplasser av høy kvalitet slik at alle barn i Oslo bor i nær en lekeplass.
- 1317 ● Ha flere sittebenker i byen og på bussholdeplasser.
- 1318 ● Sørge for flere gratis offentlige toaletter.
- 1319 ● At såkalt fiendtlig design ikke skal nyttes i kommunale byrom.
- 1320 ● At en større del av byrommet skal kunne brukes som uformelle ikke-kommersielle
- 1321 møteplasser gjennom benker, bordtennisbord og sitteplasser.
- 1322 ● Redusere reklame i byen og særlig rundt barnehager, skoler og lokale møteplasser.
- 1323 ● At betong- og asfaltflater som tidligere har blitt brukt til parkering og veier må omgjøres til for
- 1324 eksempel parker, gode grønne byrom, torg, lekeplasser eller sykkelveier.
- 1325 ● Etablere nye, store og naturlige parker i tilknytning til alle bymessige satsingsområder.
- 1326 ● Legge til rette for urbant landbruk over hele byen. Det må arbeides for å bevare og
- 1327 videreutvikle eksisterende arealer og nye arealer for urbant landbruk.
- 1328 ● Styrke kulturminnevernet og at byutviklingen skal skje i samarbeid med med by- og
- 1329 riksantikvaren.

1330

1331 **Les mer om fjordbyen og strandlinja under *Levende fjord* på side 9.**

1332 **Les mer om bilfritt byliv under *Folk fremfor biler* på side 13.**

1333 Et levende og variert næringsliv

1334 Entreprenørskap og innovasjon er viktig om vi skal nå målene om arbeid til alle og et bærekraftig og
 1335 grønt arbeidsliv. Derfor har det rødgrønne byrådet gjort det attraktivt å etablere og skape
 1336 arbeidsplasser og grønne næringer. I 2019 ble Oslo for første gang kåret til landets mest
 1337 næringsvennlige kommune av Næringslivets hovedorganisasjon (NHO), og over 35.000 nye jobber var
 1338 da skapt i privat sektor etter at dagens byråd tok over i 2015. Byen vår har også fått en styrket
 1339 gründerkultur og -nettverk, og utviklingen av oppstartsbedrifter i Oslo har skutt fart siden 2016.

1340 Nå står næringene i Oslo overfor nye utfordringer. To år med hel eller delvis nedstengning av Oslo gikk
 1341 hardt utover store deler av handelsnæringen, tjenesteytende næring og kultursektoren. To av tre Oslo-
 1342 bedrifter rapporterer om et udekket kompetansebehov. Selv om arbeidsmarkedet i Oslo er friskmeldt
 1343 etter pandemien har næringslivet behov for politiske tiltak. Oslo SV vil løse næringslivets utfordringer
 1344 ved å øke rekrutteringen til yrkesfag og gjøre det enklere å bli faglært, kvalifisere de som er
 1345 arbeidsledige til de jobbene som finnes, bedre formidle gode kommunale ordninger til næringene, og
 1346 forenkle og redusere saksbehandlingstiden i kommunen.

1347 Oslo SV har et mål om å utvikle et variert og bærekraftig næringsliv der det er rom for gründere og de
 1348 små og mellomstore bedriftene i hele byen. Det er et mål at osloborgere utenfor de sentrumsnære
 1349 områdene skal få et like godt og variert tilbud som de som bor sentrumsnært. Utviklingen av
 1350 næringslivet skal sees i sammenheng med byplanleggingen. Vi ønsker å støtte grønne, innovative
 1351 næringer som kan bidra til utslippsreduksjoner og løse framtidens utfordringer.

1352 Oslo SV vil:

- 1353 ● Utvikle en regional strategi for næringsutvikling i samarbeid med næringslivet i Oslo,
 1354 fagforeninger og NAV, med mål om å finne løsninger på de utfordringene næringslivet står
 1355 overfor i dag, med mål om å imøtekomme næringslivets behov for arbeidskraft.
- 1356 ● Opprette næringsklynger og møteplasser for næringslivet flere steder i byen med vekt på
 1357 framvoksende sektorer, grønn teknologi og kultur.
- 1358 ● At Oslo kommune skal være en pådriver for innovative anskaffelser, med mål om å generere
 1359 innovasjon hos næringslivet og samtidig modernisere stat og kommune.
- 1360 ● Utarbeide insentiver for bedrifter som ønsker å etablere arbeiderstyrte bedrifter, levere
 1361 miljøvennlige løsninger eller skape nye arbeidsplasser i utsatte byområder, slik at dette blir et
 1362 konkurransefortrinn.
- 1363 ● Gi små og mellomstore bedrifter muligheten til å delta i anbudskonkurransene ved å splitte
 1364 opp anbudene slik at det blir mulig å levere tilbud på deler av anskaffelsen, der dette er
 1365 hensiktsmessig.
- 1366 ● Utarbeide kvalifikasjonskrav i anbudene slik at de ikke unødig utelukker gründere og
 1367 nystartede bedrifter.
- 1368 ● Utarbeide og stille klimakrav til industri og næringsliv som ønsker å etablere seg i Oslo.
- 1369 ● Favorisere elektrisk varetransport ved å bygge ut og sikre areal for ladestasjoner for
 1370 næringstransport i Oslo.
- 1371 ● Tilrettelegge for varetransport i de delene av byen som blir bilfrie områder.
- 1372 ● Gjøre tilsynene i kommunen risikobaserte, slik at de bedriftene som har vist seg tilliten verdig,
 1373 får færre kontroller.

- 1374 ● Tillate at sentrumsbutikker kan servere alkohol, for å gi små eller uavhengige butikker et
 1375 konkurransefortrinn mot større kjeder og skape et variert næringsliv.
 1376

DISSENS 4. Et mindretall bestående av fem i komiteen (Ellingsen, Røyne, Karlsen, Mago Pedersen og Moronski) ønsker å stryke kulepunktet over.

- 1377
 1378 ● Bevare byliv på bakkeplan. Være restriktive med å tillate omregulering av næringslokaler i
 1379 førsteetasjer til bolig.
 1380 ● Søke Staten om å ha en kommunal forsøksordning for gründervisum som gjør det enklere for
 1381 gründere fra land utenfor EØS å starte, finansiere og drive bedrift i Oslo. Forsøksordningen
 1382 skal bidra til å nå byutviklingsmålene om et mangfoldig næringsliv i hele byen.
 1383 ● Satse på arbeidstiltak og utvikling av næringsliv i Groruddalen og Søndre Nordstrand, ved å
 1384 utvikle et eget næringsprogram, à la Merkur-programmet, som er tilpasset bydelene.
 1385 ● Bekjempe forskjellsbehandling på utesteder ved å styrke diskrimineringskontroller, senke
 1386 terskelen for inndragning av skjenkeløyve og kreve at utesteder tydeliggjør eventuelle regler
 1387 for adgang.
 1388

1389 **Les mer om krav til næringslivet under *Oslo kommune som bevisst innkjøper* på side 34.**
 1390

1391 **Mer gjenbruk og deling**

1392 Norge er på avfallstoppen i Europa. Vi kaster nesten 98 prosent av ressursene våre etter å ha brukt de
 1393 én gang. Vårt ressursbruk er rett og slett ikke bærekraftig. For å realisere lavutslippssamfunnet må vi
 1394 skape sirkulære verdikjeder, og næringslivet er en viktig del av løsningen. En mer sirkulær økonomi
 1395 forutsetter at mer må repareres, gjenbrukes, deles og resirkuleres - og at dette skjer så nært
 1396 forbrukeren som mulig. Derfor går sirkulær økonomi, delingsøkonomi og lokal verdiskapning hånd-i-
 1397 hånd. Oslo kommune skal gå foran som et godt eksempel og tilby tjenester som stimulerer til økt
 1398 gjenbruk og deling.

1399 **Oslo SV vil:**

- 1400 ● Ha et krav om ombrukskartlegging i alle prosjekter for å øke graden av ombruk i
 1401 anleggsbransjen.
 1402 ● Ha mer gjenbruk, redesign og bruk av resirkulerte materialer ved kommunale innkjøp av
 1403 møbler og interiør, samt sikre gode reparasjonsløsninger.
 1404 ● Utvikle samarbeid mellom kommunen og lokalt næringsliv om reparasjonstjenester, samt
 1405 lokale, sirkulære kretsløp for varer og materialer, slik at alle deler av kommunen kan redusere
 1406 sitt avfall.
 1407 ● Opprette materialdatabaser i samarbeid med næringslivet for å oppnå en sirkulær
 1408 byggeindustri.
 1409 ● Øke antall parkeringsplasser til bildeling med ytterligere 1.000 plasser, samt stille krav om
 1410 parkeringsplasser for bildelingstjenester i nye private parkeringsanlegg.
 1411 ● Søke Staten om å ha en kommunal forsøksordning for momsfristak på reparasjon og utleie i
 1412 Oslo kommune.

- 1413   • Kommunen skal gå i dialog med næringsaktører med mål om å samlokalisere reparasjon- og
1414   gjenbrukstjenester, slik at man kan få ulike former for miljøvennlige tjenester på samme sted.

1415

1416   **Les mer om resirkulering under *Ta vare på ressursene* på side 8.**

1417 En kreativ og aktiv by

1418 Oslo skal være en by der alle skal få muligheten til å uttrykke seg kreativt, oppleve idrettsglede og være
1419 i kontakt med naturen. Oslo SV ønsker et bredt kulturliv der alle skal få muligheten til å skape og ha
1420 tilgang til kultur av høy kvalitet, være fysisk aktive gjennom tilgjengelige og tilrettelagte idrettstilbud,
1421 samt ha gode og varierte muligheter til å oppleve natur. Det er et viktig prinsipp at alle - uavhengig
1422 av bakgrunn, økonomi og funksjonsnivå - skal få denne muligheten. Vi mener at en aktiv og offentlig
1423 politikk er nødvendig for å nå disse målene.

1424 Et rikt og bredt kulturliv

1425 Oslo er i ferd med å bli en internasjonal kulturby. God kulturpolitikk bidrar til økt demokratibygging,
1426 fremmer ytringsfrihet, integrering og utjevning. Det er også en viktig bidragsyter i byutviklingen og for
1427 det lokale næringslivet. Et styrket kulturliv inviterer til refleksjon, mestring og samhold. Derfor vil Oslo
1428 SV sikre at kunst- og kulturarbeiderne får forutsigbare økonomiske betingelser i en by der veldig mange
1429 ikke bare lever for kunst og kultur, men også av den.

1430 Byrådet fått til mye innen kulturfeltet. Det er gjennomført prøveprosjekt med gratis kulturskole og
1431 pilotprosjekt med kulturskole i AKS, finansiert 5.000 nye kulturskoleplasser, åpnet et eget barne- og
1432 ungdomsbibliotek på Tøyen og innført meråpent bibliotek ved alle lokalbibliotek. Våre tiltak har ført til
1433 at antall bibliotekbesøk har økt med 30 prosent siden byrådet kom til makten i 2015. De neste fire årene
1434 vil vi gå enda lenger for å styrke og tilgjengeliggjøre kulturlivet i Oslo.

1435 Oslo SV vil fortsette arbeidet med å styrke bibliotekene, kulturskolen og fritidsklubbene i alle bydelene,
1436 spesielt med tanke på lokale og rimelige tilbud for barn og unge. Bibliotekene har utviklet seg til å bli
1437 lokale kulturhus med arrangementer, debatter og konserter. Museene gjør byen attraktiv for
1438 tilreisende og er en viktig del av mangfoldet av opplevelser og felles hukommelse for byens innbyggere.
1439 Oslo SV vil at byen skal ha et rikt utvalg av store og små museer og vil være med å sikre at de er
1440 tilgjengelige for alle og spiller mangfoldet i byen.

1441 Kunst- og kulturopplevelser er ikke tilgjengelig for alle. Personlig økonomi avgjør om den enkelte kan
1442 ta i bruk det brede tilbudet som Oslo byr på. Kunst- og kulturopplevelser er ofte det første som velges
1443 bort når økonomien blir stram. Derfor er rimelige og frie tilbud så viktige for at alle skal kunne delta –
1444 både som deltagere og tilskuere. Oslo SV vil fortsatt styrke og tilgjengeliggjøre kulturlivet gjennom en
1445 radikal inkludering der alle skal ha en faktisk mulighet for deltagelse, arbeide for mangfoldig
1446 representasjon og føre en målbevisst politikk for grønn omstilling av kultursektoren. Ved å inkludere
1447 flere i kulturlivet, for eksempel gjennom kulturskole, kor og korps, vil vi kunne bidra til økt livskvalitet,
1448 mindre ensomhet og bedre psykisk helse.

1449 Oslo SV vil:

- 1450 ● Videreutvikle tilbudet og fortsette opptrappingen av kapasiteten i Kulturskolen , samt styrke
1451 samarbeidet mellom Kulturskole og AKS. Prioritere de nye plassene til bydeler der deltakelsen
1452 i kulturskolen er lav.
- 1453 ● Fortsette å øke kommunens driftstilskudd til Kunst- og kulturaktører.
- 1454 ● Fortsette arbeidet med å etablere kulturhus i de bydelene som ikke har det i dag.
- 1455 ● At Mortensrud kulturstasjon blir en modell for alle bydeler som en kulturskole for alle, og et
1456 kulturelt og kunstpedagogisk kompetansesenter.

- 1457 ● Bevare og videreutvikle Deichman-filialene. I levekårsutsatte områder skal det vurderes
- 1458 ytterligere filialer, blant annet i form av spesialiserte tilbud som for eksempel barne- og
- 1459 ungdomsbibliotek etter modell fra Biblo Tøyen.
- 1460 ● Ha gratis inngang for barn og unge ved byens egne museer.
- 1461 ● Opprette et eget tilskudd for kulturlivet i Oslo, med flerårige bevilgninger, til inkluderende
- 1462 kulturaktivitet for barn og unge. Tilskuddet skal stille krav til tilbudet om en lav makspris og
- 1463 oppøkende virksomhet i levekårsutsatte områder.
- 1464 ● Sørge for styrket økonomi for kunstnere og kulturarbeidere blant annet ved forutsigbare
- 1465 rammevilkår, styrkede stipendordninger og støtte opp under ordningen med regionale
- 1466 kulturfond.
- 1467 ● At kommunen har en handlingsplan for å styrke korps, kor og orkester i byen.
- 1468 ● Utarbeide en kulturbehovsplan som skal undersøke lokalitetsbehovet til kulturlivet i Oslo,
- 1469 samt vurdere opprustning og nybygging av lokaler.
- 1470 ● Skaffe og tilby rimelige lokaler med langsiktige leiekontrakter for profesjonelle kunstnere og
- 1471 frivillig kulturaktivitet som korps, orkester, kor og band. Sørge for at skolene og andre
- 1472 kommunale lokaler er åpne som gratis, lokale kultur-, aktivitets- og frivillighetsarenaer på
- 1473 kveldstid og i helgene.
- 1474 ● Implementere Oslonøkkelen på skoler slik at det blir enkelt å benytte skolene som lokale
- 1475 kulturhus for bydelens innbyggere etter skoletid.
- 1476 ● Videreføre Oslo filmfond og ha flere alternative visningssteder og filmverksteder i Oslo.
- 1477 ● Nye skoler skal bygges med egnede lokaler til kultur etter internasjonale standarder.
- 1478 ● Utvide og styrke kulturtilbudet for eldre på dagtid i samarbeid med eldresentrene og i
- 1479 institusjoner som omsorgsboliger, helsehus og sykehjem.
- 1480 ● At Oslo kommune i samarbeid med Staten skal jobbe for å skaffe Oslo-Filharmonien et egnet
- 1481 lokale.
- 1482 ● Erklære Oslo som Trygg havn for forfulgte og truede kunstnere.
- 1483 ● Søke Staten om å ha en kommunal forsøksordning for et kunstnervisum, etter inspirasjon fra
- 1484 Berlin Artist Visa.
- 1485 ● At det gamle Munchmuseet skal benyttes til kultur- og fritidstilbud for barn, unge og eldre, og
- 1486 involvere lokale lag og foreninger.
- 1487 ● Vurdere å etablere konsertarena på Huken, og benytte arealet til idretts- og fritidsaktiviteter -
- 1488 som cricketbane - utenom konserttider.

1489

1490 **Les mer om kultur og idrett i skolen under *En innholdsrik aktivitetsskole* på side 17.**

1491 **Les om fritidstilbud under *Gode møteplasser* på side 27.**

1492

1493 **Idrettsglede**

1494 Fysisk aktivitet er et viktig bidrag til god folkehelse, livskvalitet og opplevelse av fellesskap og
1495 inkludering. Oslo kommune bidrar til at tusenvis av innbyggere i alle aldre får delta på meningsfulle
1496 fritidsaktiviteter, ved å styrke den organiserte lokalidretten og frivillige organisasjoner.

1497 Med SV som kulturbyråd har flere fått idrettsglede. Byrådet har bygget 14 nye flerbrukshaller, 18 nye
1498 kunstgressbaner, seks nye friidrettsanlegg, to nye ishaller, fire klubbhus, ett nytt skianlegg, og ett nytt
1499 arenabygg. Ved å rehabilitere og utvide åpningstidene på badeanleggene, senke billettprisene for barn,
1500 doble antall svømmetimer i Oslo-skolen, samt legge til rette for flytende badeanlegg og badestuer langs
1501 havnepromenadene, har enda flere fått styrket svømmeglede og -ferdigheter i Oslo. Under dette
1502 byrådet har også Oslo kommune etablert lokale utstyrssentraler av idrettsutstyr i alle bydelene, slik at
1503 det blir enklere for alle å prøve flere og mer varierte aktiviteter - uten å øke forbruket.

1504 Den viktigste satsingen for en mer inkluderende idrett er Nabolagsklubber. En nabolagsklubb forplikter
1505 seg til å ta et større samfunnsansvar for nærmiljøet og være en inkluderende klubb. Kostnadene må
1506 holdes lave, kjøpepress skal motarbeides og turer finansieres med fellesaktiviteter som dugnad, lodd
1507 eller sponsor, ikke ved foreldrebetaling. Nabolagsklubbene jobber aktivt for en kultur med rom for alle,
1508 mot negative holdninger som rasisme, homofobi og kjønnsdiskriminering.

1509 Med SV ved roret har Oslo kommune fått et bedre idrettstilbud, men det er fortsatt mer som kan gjøres.
1510 For Oslo SV er det et viktig prinsipp at idretten er med på å utjevne sosiale forskjeller. Vi vil løfte grupper
1511 som i dag er underrepresentert i idretten, forebygge diskriminering og rasisme, senke prisene og
1512 prioritere breddeidretten - slik at alle kan være med på leken. Vi ønsker å fortsette arbeidet med å
1513 etablere flere idretts- og badeanlegg og senke prisene i idretten. Det er viktig at idrettslag, særlig i
1514 områder med høy andel barn i lavinntektsfamilier sikres tilskudd til drift.

1515 **Oslo SV vil:**

- 1516 ● Sørge for at alle har råd til å delta i idretten. Vi vil bygge videre på Nabolagsklubber, og
1517 vurdere andre initiativ for å gi flere et gratis tilbud.
- 1518 ● Trappe opp driftstilskudd til idrettslag, særlig i levekårsutsatte områder, i samarbeid med
1519 Staten.
- 1520 ● Holde oppe byggetakten for idrettsanlegg, og prioritere områder med lav dekning og lav
1521 deltagelse.
- 1522 ● Idrettens arealbehov må inkluderes i plan- og utbyggingsprosesser, slik at idrettslagene får
1523 areal i takt med befolkningsvekst og etterslep, som for eksempel i Hovinbyen.
- 1524 ● Fortsette å bygge og rehabilitere offentlige bad i hele Oslo.
- 1525 ● Fortsette å jobbe for lavere kostnader og økt satsing på breddeidrett på alle arenaer.
- 1526 ● Støtte og videreutvikle tilbudet på utstyrssentraler i Oslo.
- 1527 ● Øke tilskudd til idrettsklubber med tilrettelagte tilbud for barn og unge med
1528 funksjonsnedsettelse.
- 1529 ● Utrede og kartlegge omfanget av spiseforstyrrelser, rasisme, homofobi og seksuell
1530 trakassering i idretten, sånn at mest mulig treffsikre tiltak mot det kan iverksettes.

1531

1532 **Les mer om kultur og idrett i skolen under *En innholdsrik aktivitetsskole* på side 17.**

1533 **Les mer om svømmeferdigheter under *En inkluderende fellesskole* på side 18.**

1534 **Les om fritidstilbud under *Gode møteplasser* på side 27.**

1535

1536 **Et aktivt friluftsliv**

1537 Plasseringen mellom Marka og fjorden gjør Oslo til en unik hovedstad med rik tilgang til friluftsliv og
1538 naturopplevelser for hele befolkningen. Oslo SV mener det er avgjørende å ta vare på den rike naturen
1539 vår - som er selve friluftslivets grunnlag. Friluftslivsaktiviteter må utføres og legges til rette for på en
1540 slik måte at naturområdene og deres mangfold ikke trues.

1541 Osloborgere skal nyte godt av de flotte naturomgivelsene vi har i kommunen vår. Derfor vil Oslo SV i
1542 kommende periode etablere et sammenhengende turveinett i Oslo, etablere grøntkorridorer og flere
1543 grøntområder i hele byen og ta strandområdene tilbake til folket. Særlig badeområdene har blitt svært
1544 populære - og SV ønsker å styrke denne utviklingen i den videre utbyggingen av byen vår - ved at det
1545 etableres flere friområder for rekreasjon, parkliv, lek og bading.

1546 **Oslo SV vil:**

- 1547 ● Ha et tettere samarbeid mellom kommunen, bydelene og friluftsansjonene rundt
1548 bruken, utviklingen og driften av bynære friluftsanlegg, tilrettelegging for vannaktiviteter på
1549 fjorden, og tilgjengeliggjøring av øyene for allmennheten.
- 1550 ● At Oslo skal få et sammenhengende turveinett med grøntkorridorer, samt vedlikeholde
1551 nettverket av stier og løyper i byen og Marka.
- 1552 ● At Oslos hovedvassdrag skal utvikles med grøntområder, badeplasser og turveier.
- 1553 ● Sørge for bedre og mer tilgjengelig om friluftstilbudet i Oslo.
- 1554 ● Sikre god tilrettelegging i Oslo kommunes friluftsområder, slik at Marka blir tilgjengelig for
1555 ulike grupper.
- 1556 ● At Sukkerbiten blir et friområde for allmennheten.
- 1557 ● Forberede frigivelse av Alnsjøen, Breidsjøen, Svartkulp og Langlivann til bading og friluftsliv.
- 1558 ● Legge til rette for langsiktig tilstedeværelse for et mangfold av frivillige aktører langs fjorden
1559 og byens vann, herunder aktiviteter knyttet til fjorden, badstu og helårsbading.
- 1560 ● Etablere naturbaser for barnehager og skoler i Marka.
- 1561 ● Etablere flere anlegg for kajakk, kano og roing.

1562

1563 **Les mer om fjordbyen og strandlinja under *Levende fjord* på side 9.**

1564 **Les mer om vern av friluftslivsområder under *Ta vare på naturen* på side 10.**

1565

1566 **En deltakende frivillighet**

1567 Frivillighet er en veldig viktig del av samfunnet vårt, og har gode ringvirkninger, både for
1568 enkeltmennesket og samfunnet som helhet. Ved å stimulere til en aktiv og mangfoldig frivillighet, vil
1569 man skape tillit mellom folk i lokalsamfunnet, hindre utenforskap, bedre folkehelsen og bidra til aktive
1570 innbyggere som deltar i utviklingen av sitt eget lokalmiljø. For å styrke frivilligheten har Byrådet økt
1571 midlene til frivillige organisasjoner, blant annet frisklivssentralene, samt lansert Bylivstilskuddet, som
1572 har bidratt til nye og kreative aktiviteter for Oslos innbyggere. Det er et mål i seg selv at frivilligheten
1573 skal være fri og selvstendig, slik at den kan utfordre og utvikle det etablerte og skape nytt der det er
1574 uløste behov.

1575 Derfor vil Oslo SV fortsette å styrke samarbeidet mellom kommunen og frivilligheten, og sørge for at
1576 de har gode og forutsigbare økonomiske vilkår.

1577 **Oslo SV vil:**

- 1578 ● Øke driftsstøtten til frivillige organisasjoner og barne- og ungdomsorganisasjoner.
- 1579 ● Legge til rette for at søknads- og rapporteringsprosesser på kommunale støtteordninger er
- 1580 utformet slik at de blir mer tilgjengelige for mindre aktører.
- 1581 ● Kommunen skal sikre mer støtte til organisasjoner som bidrar med nødvendig veiledning og
- 1582 informasjonsarbeid overfor befolkningen.
- 1583 ● Invitere frivilligheten til samarbeid for å nå felles mål, blant annet for å styrke folkehelsen,
- 1584 skape gode oppvekstvilkår og motvirke utenforskap.
- 1585 ● Støtte opp under frivillighet som legger til rette for møteplasser for eldre.
- 1586 ● Lage en plan for å sikre at organisasjoner, lag og foreninger får tilgang på egnede og
- 1587 universelt utformede lokaler og anlegg.
- 1588 ● Inkludere frivillige organisasjoners behov i utformingen av arealplaner og andre kommunale
- 1589 planer.
- 1590 ● Styrke de kommunale frivilligsentralene som jobber med integrering og inkludering, spesielt
- 1591 sentraler i innvandrerrette nærmiljø.

1592

1593 **Mangfoldig og inkluderende samfunn**

1594 Oslo skal være en åpen og inkluderende by, der alle skal kunne leve gode liv og delta i fellesskapet.
1595 Arbeidsliv, utdanning, kommunale tjenester og offentlige rom skal være tilgjengelige for alle. Gjennom
1596 inkluderende prosesser skal alle innbyggere ha mulighet til å påvirke sine lokalsamfunn og på denne
1597 måten bidra til en bedre by for alle.

1598 Mange opplever å bli utelukket fra ulike samfunnsområder, som for eksempel arbeidslivet, kommunale
1599 tjenester, offentlige rom, utesteder og kollektivtransporten. Ekskluderingen kan skje på bakgrunn av
1600 etnisitet, språk, seksuell orientering, kjønnsidentitet, funksjonsevne, klasse, kjønn, alder, religion eller
1601 livssyn. Det gjør at ikke alle som bor i Oslo har tilgang til likeverdige offentlige tjenester og at mange
1602 kommunale tjenester er ikke tilpasset de ulike behovene som finnes i befolkningen. Det er også lite
1603 bevissthet og kunnskap om de ulike brukergruppene og deres behov. I tillegg til risikoen for eksklusjon
1604 og diskriminering, er det en økning i antallet rapporterte tilfeller av hatkriminalitet. Særlig utsatt er
1605 grupper som tilhører flere minoriteter.

1606 Oslo SV mener at et inkluderende samfunn er et godt samfunn for alle å bo i, og dette gjenspeiler seg i
1607 alle våre politikkområder. Derimot er konsekvensene av diskriminering og hat overfor samfunnet og
1608 den enkelte så alvorlige, at den må systematisk avdekkes og bekjempes. Derfor har vi valgt å vie tiltak
1609 mot dette spesiell oppmerksomhet her.

1610 **Nedbygging av funksjonshemmende barrierer**

1611 Menneskerettighetene til personer med funksjonsnedsettelse er truet på de fleste livsområder. Mange
1612 blir diskriminert og utestengt. Funksjonshemming oppstår først og fremst gjennom samfunnsskapte
1613 barrierer. Oslo SVs politikk skal bygge ned disse barrierene og fremme likestilling. Når alle blir rammet
1614 av kriser, blir situasjonen til personer med funksjonsnedsettelser ekstra sårbar. Oslo SV prioriterer
1615 omfordeling, boligpolitikk og arbeidsinkludering. Dette arbeidet styrker også situasjonen for
1616 funksjonsnedsatte.

1617 Universell utforming er viktig for alle. Særlig viktig er det at alle barn og unge har tilgang til de samme
1618 fellesarenaene. Oslo SV vil arbeide for at Oslo kommune ikke fraviker krav om universell utforming på
1619 noen samfunnsarena. Byutvikling må sikre tilgang for alle.

1620 Mange trenger bistand for å leve liv i tråd med egne ønsker og verdier. BPA er et likestillingsverktøy
1621 som må sikres og styrkes for alle som ønsker dette, også personer med behov for helsehjelp. BPA-
1622 ordning og alle BPA-konsesjoner skal være tråd med intensjonen i loven, inkludert mulighetene til å
1623 reise ut av kommunen.

1624 **Oslo SV vil:**

- 1625 ● Øke fokus på varig tilrettelagt arbeid i ordinære virksomheter, inkludert varig oppfølging.
1626 Kommunen skal sette seg rause mål om inkludering av utviklingshemmede i arbeidslivet.
- 1627 ● At kommunen utarbeider tydelige retningslinjer og sikrer at alle som har rett til BPA får
1628 tilstrekkelig antall assistansetimer til å leve et selvstendig liv og delta i samfunnet.
- 1629 ● At bydelene skal ha lik tildelingspraksis på BPA og innfri sin plikt til å tilby BPA også til dem
1630 som har et mindre assistansebehov.
- 1631 ● Sørge for koordinerte tjenester for familier med funksjonshemmede eller alvorlig syke barn,
1632 slik at mennesker med komplekse sykdommer får den hjelpen og oppfølgingen de har krav
1633 på.

- 1634
- Ansette flere audiologer i kommunen.

1635 **Les mer om tilrettelegging i skole og barnehage under *En god oppvekst og utdanning for alle* på side 16.**

1637 **Les mer om tilrettelegging i arbeidslivet under *Oslo kommune - en god arbeidsgiver* på side 24.**

1638 **Les mer om kommunens tjenestetilbud under *Helse og velferd i ulike livsfaser* på side 26.**

1639

1640 **Aktiv antirasisme**

1641 Oslo er en mangfoldig by med mennesker som har bakgrunn fra mange ulike land og kulturer. Dette
1642 fører med seg nye idéer, ressurser og muligheter. Vi vet imidlertid at mange opplever rasisme og
1643 diskriminering i byen vår. Særlig personer med ikke-vestlig bakgrunn, muslimer, rom, romani og jøder
1644 er utsatt. Folk opplever diskriminering på skolen, boligmarkedet, arbeidsmarkedet og på utesteder.
1645 Unge menn med minoritetsbakgrunn opplever oftere å bli stoppet av politiet enn andre jevnaldrende.
1646 Det er dessuten en økning i antall anmeldelser av hatkriminalitet basert på etnisitet.

1647 Rasisme skaper og opprettholder utrygghet og utenforskap, og bryter ned tilliten mellom folk. Etnisitet
1648 og religion blir brukt som forklaring på sosiale problemer og økonomiske forskjeller. Det er et problem
1649 at hatretorikk og rasisme normaliseres for å tilsløre problemer som egentlig bunner i økende sosiale
1650 forskjeller i samfunnet. Rasismen finnes imidlertid ikke bare som åpent uttalt, men også innvevd i
1651 ubevisste og hverdagslige handlinger og ord. Undersøkelser viser at mange opplever rasisme og
1652 diskriminering også i møte med Oslo kommune, både som tjenesteyter og arbeidsgiver. Å motvirke
1653 rasisme handler derfor om mer enn bekjempelse av direkte diskriminering av enkeltpersoner. Vi må
1654 jobbe systematisk med å motvirke rasisme på alle samfunnsområder og gjennom alle epoker av livet.

1655 **Oslo SV vil:**

- Opprette et eget rasisme- og mangfoldsombud. Ombudet bør også ha kontakter i Oslo kommunes virksomheter.
- Sikre fri rettshjelp i rasisme- og diskrimineringsaker.
- Følge opp prøveprosjektet med kvitteringsordning med mål om at det blir en permanent rettighet.
- Følge opp arbeidet som er igangsatt i handlingsplanen mot hatefulle ytringer.
- Kartlegge minoritetskultur- og minoritetspråkkompetanse hos ansatte i Oslo kommune for å kunne ta i bruk denne kompetansen i kommunens tjenester.
- At Oslo kommunen bør sikre stillinger tilrettelagt for personer som ikke mestrer norsk. De bør få språktrening i arbeidstiden.
- Kartlegge omfanget og lage en tiltaksplan for å forebygge og håndtere rasisme blant ansatte og elever i Osloskolen, samt øke kompetansen om rasisme i skolen.

1668 **Les mer om tiltak mot diskriminering i skolen under *En inkluderende fellesskole* på side 18.**

1669 **Les mer om tiltak mot diskriminering i arbeidslivet under *Oslo kommune - en god arbeidsgiver* på side 24.**

1670 **Les mer om tolk og minoritetskompetanse under *Helse og velferd i ulike livsfaser* på side 26.**

1671 **Les mer om diskriminering i utelivet under *Et variert næringsliv* på side 40.**

1672 **Les mer om bekjempelse av rasisme i idretten under *Idrettsglede* på side 45.**

1673 **Les mer om tilgjengeliggjøring av informasjon under *Sikker digital utvikling og innbyggerrettede***

1674

1675 **digitale tjenester på side 27 og Styrket folkestyre på side 55.**

1676

1677 **En samisk by**

1678 Mange som tilhører Norges samiske urfolk bor i dag i landets hovedstad. Oslo kommune har et lovfesta
 1679 ansvar for å legge til rette for at den samiske befolkningen i byen kan praktisere sitt språk og sin kultur,
 1680 og inngår i en forpliktende samarbeidsavtale med Sametinget som blant annet inneholder drift av
 1681 Samisk Hus, den samiske barnehagen Cizáš og Oslo Samiske skole. I tillegg skal kommunens
 1682 forebyggende arbeid mot hets og diskriminering gjennom OXLO også innbefatte den samiske
 1683 befolkningen. Undersøkelser viser at også samer i større grad møter hat, hets og diskriminering enn
 1684 gjennomsnittet. Oslo SV vil aktivt motarbeide slik systematisk diskriminering.

1685 I dag er det mangel på nok ansatte med tilstrekkelig samisk språk- og kulturkompetanse til å oppfylle
 1686 kommunens forpliktelser i samarbeidsavtalen. I tillegg mangler flere av institusjonene tilstrekkelig
 1687 økonomisk sikkerhet. Dette må tas tak i nå, og det er et arbeid som må pågå over tid.

1688 **Oslo SV vil:**

- 1689 ● Samle det samiske barnehage- og skoletilbudet administrativt under Utdanningsetaten i
 1690 samarbeid med berørte parter.
- 1691 ● Videreføre arbeidet med et samisk navn på hovedstaden i tett samarbeid med berørte parter.
- 1692 ● Kartlegge samisk språk- og kulturkompetanse blant ansatte i kommunen og legge til rette for
 1693 at denne kompetansen tas i bruk.
- 1694 ● Øke kunnskapen om samisk kultur blant lærere, og legge aktivt til rette for at lærere kan få
 1695 opplæring i samiske språk.
- 1696 ● Sikre økt finansiering og styrking av Samisk Hus. Kommunen skal bidra i arbeidet med å finne
 1697 egnede lokaler av Samisk Hus, for eksempel vurdere om Gamle Munch kan være egna.
- 1698 ● Sikre finansiell støtte til de samiske helsetreffene for eldre ved Samisk Hus.
- 1699 ● Arbeide for samisk universitetsutdanning i Oslo.

1700 Feministisk by

1701 Oslo skal være en by der alle har like muligheter, uavhengig av kjønn og kjønnsidentitet. Vi har et
1702 samfunn som i stor grad fortsatt er preget av store maktforskjeller mellom kjønnene. Kvinner tjener
1703 mindre enn menn, eier mindre enn menn, og er fortsatt underrepresentert i maktposisjoner. De fleste
1704 eldre i byen er kvinner, mange er minstepensjonister og avhengig av gode offentlige tilbud. Altfor
1705 mange kvinner opplever fortsatt Oslo som utrygg, og vold mot kvinner er et samfunnsproblem som må
1706 bekjempes.

1707 Lik rett og mulighet til arbeid er kvinnefrigjøring. Oslo SV ønsker å fortsette kampen for et likestilt
1708 arbeidsliv, der alle sikres rett til hele faste stillinger, lønnsforskjeller utjevnes og alle sikres retten til et
1709 arbeidsliv fritt for trakassering. Særlig sliter mange kvinner med innvandrerbakgrunn med fattigdom
1710 og manglende innpass i arbeidslivet. Det å hjelpe disse kvinnene inn i gode, trygge jobber med
1711 langsiktig og stabil inntekt vil føre til at færre vokser opp i fattigdom.

1712 Rimelige, offentlige tjenester som kollektivtransport, barnehager og aktivitetsskole gjør det mulig for
1713 kvinner å delta i arbeidslivet, være økonomisk uavhengige og samtidig få hverdagen til å henge
1714 sammen. Trygge og tilgjengelige hjelpetiltak skal gjøre at kvinner som opplever vold og overgrep søker
1715 hjelp, og bedre seksualundervisning og -tilbud legger til rette for en sunnere og friere oppvekst for alle
1716 kjønn. Gode velferdstjenester er god feministisk politikk.

1717 Oslo SV vil:

- 1718 ● Øke tilskuddsordningen for likestilling og kvinnefrigjøring.
- 1719 ● Utarbeide tiltak for å bedre kvinnehelsetilbudet til innbyggerne i Oslo.
- 1720 ● Opprette et sentralt råd for likestilling og kvinnefrigjøring i Oslo.

1721

1722 Sex og sånt

1723 Vi skal sikre at alle helse- og velferdstjenester i Oslo har god kompetanse på seksuell helse. Alle har
1724 behov for informasjon om god reproduktiv helse og tilgang på prevensjon, uavhengig av alder. Dagens
1725 gratistilbud til unge har en aldersbegrensning på 25 år. Mange i Oslo studerer til de er eldre enn dette,
1726 og Oslo SV mener derfor at vi bør ha et mer inkluderende tilbud ved å øke aldersgrensa på gratistilbud
1727 som Sex og Samfunn.

1728 Alle barn og unge skal sikres god og kunnskapsbasert seksualitetsundervisning som gjennomføres av
1729 kompetent personell. Undervisningen skal omhandle kjønn, seksualitet og mangfold. Oslo skal være en
1730 by fri for diskriminering og trakassering, der unge skal ha god informasjon om egne rettigheter,
1731 grensesetting, lyst og viktigheten av aktivt samtykke. En viktig forutsetning for å oppnå dette er at det
1732 tas i bruk relevante og riktige ressurser.

1733 Barn og unge skal sikres et liv fritt for pornografi. Mange barn blir utsatt for nettporno i ung alder uten
1734 mulighet til å forstå hva de har sett. Skolen har et særlig ansvar for å skjerme barna mot hva de har
1735 tilgang til på nett på skolens utstyr og i skoletiden. Skolen kan ikke bekjempe aktørene, men har et stor
1736 ansvar i å følge opp elevene og skape god bevissthet rundt effekten av pornografi.

1737 Oslo SV vil:

- 1738 ● Sikre god, helhetlig og kunnskapsbasert undervisning om kropp, seksualitet og grensesetting
- 1739 for alle barn og unge fra barnehage og helt til fullført videregående skole.
- 1740 ● Sørge for at barn i Osloskolen skjermes fra nettporno og at skolen skal drive kunnskapsbasert
- 1741 opplysning om konsekvensene tilknyttet pornoindustrien.
- 1742 ● Sikre et godt tilbud for rådgivning og andre tjenester knyttet til seksuell helse ved å øke
- 1743 aldersgrensa på gratistilbud.
- 1744 ● At alle under 26 år får tilbud om gratis prevensjon.
- 1745 ● At informasjon om kvinnehelse, seksuell helse og tilbud om gratis prevensjon skal være en del
- 1746 av introduksjonsprogrammet for kvinner
- 1747 ● Sikre at det er gratis sanitærprodukter tilgjengelig på alle skoler i Oslo, og jobbe at
- 1748 helsesykepleier skal kunne tilby og informere om gjenbrukbare alternativer, som for
- 1749 eksempel menskopp.
- 1750 ● Sikre at leger i kommunale helsetjenester ikke kan reservere seg mot å forskrive prevensjon
- 1751 eller henvise til abortinngrep.

1752

1753 **Les mer om svangerskap og barsel under *Et trygt svangerskap og barselstid* på side 30.**

1754

1755 **Frihet fra vold og tvang**

1756 Alle mennesker har rett til et trygt og fritt liv uten å bli utsatt for vold. Det inkluderer frihet fra vold,

1757 voldtekt, seksuell trakassering og negativ sosial kontroll. Oslo SV vil prioritere forebygging og godt

1758 fungerende hjelpetiltak slik at alle kvinner kan leve i frihet fra vold og tvang.

1759 Menns vold mot kvinner er et folkehelseproblem. Mye av volden som rammer kvinner skjer i hjemmet

1760 og i nære relasjoner. Kvinner er også mer utsatt for seksualisert vold og trakassering i det offentlige

1761 rom, og de fleste som lever i prostitusjon er kvinner. Derfor er det viktig å styrke kunnskapen om

1762 voldtekt og vold mot kvinner hos politi, rettsvesen, NAV og politikere. I tillegg må vi spre kunnskap og

1763 bevissthet om utveier og hjelpetilbud, blant annet overgrepsmottak.

1764 Minoritetskvinner er i større grad ofre for negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og æresrelatert vold.

1765 Dette løses ikke i Oslo alene og andre aktører må ha en sentral rolle i dette arbeidet. Kommune og

1766 bydeler jobber med å forebygge og forhindre dette, blant annet gjennom å følge opp lokale

1767 handlingsplaner om vold i nære relasjoner. Vi må styrke kunnskapen i skolen gjennom å øke

1768 kompetanse blant sosiallærere, rådgivere og helsesykepleiere.

1769 **Oslo SV vil:**

- 1770 ● Styrke arbeidet med å løfte temaene voldtekt, partnervold og sexkjøp inn på aktuelle arenaer
- 1771 som Politirådet.
- 1772 ● Gi tilbud om trygge, kommunale overgangsboliger etter opphold på krisesenter.
- 1773 ● Øke støtten til krisesentertilbud og organisasjoner som hjelper personer som har vært utsatt
- 1774 for voldtekt, vold eller overgrep.
- 1775 ● Styrke tilbudet for mennesker i prostitusjon som for eksempel psykisk helsehjelp, hjelp til å
- 1776 skaffe bolig, hjelp til å finne jobb, norskopplæring, studier, helsetilbud og avrusning.
- 1777 ● At kommunen skal samarbeide aktivt med andre aktører for å bekjempe sexkjøp, trafficking
- 1778 og menneskehandel.

- 1779   ● Nekte skjenkebevilling til utesteder og arrangementer som har stripping eller som baserer seg
1780   på seksualisering av kroppen, samt arbeide på andre egnede måter for å få slutt på stripping i
1781   Oslo.
1782

DISSENS 5. Et mindretall bestående av to (Nore Wessel og Antonsen) i komiteen ønsker å stryke kulepunktet over.

- 1783
1784   ● Gjennomføre kurs i selvforsvar for alle jenter, og kurs i grensesetting og grenserespektering
1785   for alle i ungdoms- og videregående skole.
1786   ● Styrke arbeidet med å forebygge negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og æresrelatert vold
1787   gjennom økt kompetanse hos ansatte i skole, helsemyndigheter og politi.
1788   ● Etablere et helhetlig lavterskel helsetilbud for kvinner utsatt for kjønnslemlestelse.

1789 En trygg skeiv by

1790 Oslo skal være en by for alle, og vi skal jobbe for at alle, uavhengig av seksuell orientering,
1791 kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, skal føle seg trygge. Vi ser stadig at Oslo ikke er den inkluderende
1792 byen vi ønsker at den skal være, og at vi fortsatt har en vei å gå når det kommer til trygghet og frihet.
1793 Angrepet 25. juni 2022 viste tydelig at skeive, personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet,
1794 fortsatt blir utsatt for hatkriminalitet, diskriminering og vold. Skeive med etnisk minoritetsbakgrunn er
1795 særlig utsatt for diskriminering og hets, og vi vil styrke arbeidet for å motkjempe dette.
1796 Hatkriminaliteten mot skeive har økt dramatisk de siste årene, og Oslo SV ønsker å styrke politiets
1797 innsats på dette feltet.

1798 Holdninger og fordommer formes tidlig, derfor er det viktig med tidlig innsats for å fremme likestilling
1799 og inkludering. Mobbing, diskriminering og utestenging er fortsatt et stort problem i skolen, og vi har
1800 et ansvar for at alle barn skal føle seg trygge. Barnehage og skole har en viktig rolle i å vise et mangfold
1801 av familieformer, og sikre at alle barn får seg og sin familie speilet. Gjennom å styrke kompetansen til
1802 ansatte i skole og barnehage skal vi skape et inkluderende miljø både på skolen og i resten av
1803 samfunnet, der alle får frihet til å være seg selv.

1804 Mange skeive lever gode liv og har god helse. Samtidig viser forskning at skeive er overrepresentert på
1805 helseplager og helseutfordringer. Dette gjelder særlig for transpersoner og ikke-binære, som i dag har
1806 et altfor dårlig helsetilbud. Skeive skal møtes med åpenhet, respekt og kompetanse som mottakere av
1807 helse- og omsorgstjenester i vår kommune. Vi vil legge til rette for at eldre skeive i omsorgsbolig og på
1808 sykehjem skal kunne være seg selv, og jobbe for god kompetanse blant alle ansatte i disse tjenestene.

1809 Oslo SV vil:

- 1810 ● Sikre god oppfølging av skeive i mottakssystemet for flyktninger og i kommunens
1811 integreringsarbeid.
- 1812 ● Sikre at alle helse- og omsorgsarbeidere, inkludert fastleger og ansatte på institusjoner i Oslo
1813 har tilstrekkelig kompetanse på helseproblematikk særlig knyttet til skeive.
- 1814 ● Bedre helsetilbudet for transpersoner ved å sørge for reell forenkling og av-monopolisering av
1815 det eksisterende tilbudet. Sikre et godt lokalt tilbud i Oslo.
- 1816 ● Jobbe for å styrke kompetansen hos politiet om hatkriminalitet på bakgrunn av kjønn og
1817 seksualitet, og bidra til at politiet bygger tillit i de skeive miljøene
- 1818 ● Styrke arbeidet med kommunens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold.
- 1819 ● Jobbe for at kommunen benytter seg av tilbud i regi av skeive organisasjoner for å heve
1820 kompetansen på seksualitet og kjønns- og seksualitetsmangfold i barnehager, grunnskole, voksenopplæring,
1821 fritidsklubber, idrettslag og helse- og omsorgsinstitusjoner.
- 1822 ● At seniorsentre utformer faste tilbud i samråd med skeive eldre.
- 1823 ● At skolebibliotekene i Oslo skal ha et utvalg av skeiv litteratur og informasjonsmateriell om
1824 personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet.
- 1825 ● Sikre at det er kjønnsnøytrale toaletter tilgjengelig i alle kommunens lokaler.

1826 Styrket folkestyre

1827 En folkestyrt by er en by der utviklingen av byen styres gjennom demokratiske og politiske prosesser -
 1828 sammen med innbyggerne. Bydelenes budsjetter har blitt styrket med flere milliarder kroner siden de
 1829 rødgrønne partiene tok over styringen i Oslo. Oslo SV vil gjøre det enklere for samfunnsgrupper å
 1830 påvirke politiske prosesser, gjøre informasjon lettere tilgjengelig for innbyggerne og at avgjørelser tas
 1831 så lokalt som mulig. Bydelene er en viktig nøkkel for å styrke demokratiet i byen vår. Det er viktig å
 1832 styrke bydelenes rolle, samtidig som vi sikrer mest mulig likeverdige tjenester.

1833 Oslo SV vil:

- 1834 ● Gjennomføre en bydelsreform som skal sikre sterkere demokratisk styring og bedre kvalitet i
- 1835 tjenestene på tvers av byen.

1836

DISSENS 6. Et mindretall bestående av fem i komiteen (Takvam Kindt, Karlsen, Pasovic, Mago Pedersen og Antonsen) ønsker å legge til setningen:

- Oslo SV vil gå inn for å redusere antall bydeler for å nå dette målet.

1837

- 1838 ● At 16- og 17-åringer skal ha stemmerett i kommunevalget.
- 1839 ● Øke antall forhåndsstemmelokaler, spesielt i de områdene valgoppslutningen er lav.
- 1840 ● At valginformasjonsmaterieell skal være tilgjengelig på flere språk, og støtte initiativ som kan
- 1841 bidra til økt valgoppslutning.
- 1842 ● Gjøre det enklere for kommunens sentrale brukerråd å oppnå reell påvirkning på viktige
- 1843 prosesser som kan angå dem.
- 1844 ● At lønn for byråder og ordfører i Oslo kommune reduseres.
- 1845 ● Bydelene skal gi folkevalgte opplæring og sørge for at de har et apparat rundt seg som er klar
- 1846 til å gi bistand i møte med hets og sjikane.
- 1847 ● Ha et lobbyregister for Oslo kommune.
- 1848 ● Sikre at rådene har tilstrekkelige ressurser og oppfølging slik at de kan ha en reell medvirkning
- 1849 i saker som angår dem.

1850

1851 Internasjonal solidaritet

1852 Verden står overfor flere kriser som krever internasjonalt forpliktende samarbeid. Demokratiet er i
1853 krise i flere europeiske land, kvinner og skeives rettigheter er under press, vi har en klimakrise og en
1854 ulikhetskrise som krever samarbeid med andre byer om å finne nye løsninger på nye problemer. Oslo
1855 som by skal ta en lederrolle i arbeidet for en demokratisk, solidarisk og mangfoldig verden gjennom
1856 internasjonale bysamarbeid og sette krav for egen politikk som tar hensyn til ringvirkningene utenfor
1857 Norges grenser. Avgjørelser som tas i bystyresalen har konsekvenser langt utenfor Norges
1858 landegrenser, på godt og vondt.

1859 Oslo SV vil:

- 1860 ● Revidere Oslo kommunes internasjonale strategi.
- 1861 ● At Oslo styrker sitt internasjonale samarbeid med likesinnede byer på viktige sakfelt, som
1862 demokrati, ulikhet, kvinners og skeives rettigheter.
- 1863 ● At Oslo skal jobbe for å starte opp og ta en lederrolle i internasjonale by-samarbeid, slik som i
1864 klimapolitikken og det såkalte C40-nettverket.
- 1865 ● At Oslo kommune tar imot minst det antall flyktninger Staten til enhver tid forespør om, og
1866 presser regjeringen til å ta ansvar for en større del av den internasjonale flyktningstrømmen.
- 1867 ● At Oslo kommune skal være en foregangskommune for mottak av flyktninger med nedsatt
1868 funksjonsevne og LHBT-flyktninger.
- 1869 ● At Oslo skal fortsette å legge press på at Norge skal tilslutte seg FNs vedtatte forbud mot
1870 atomvåpen.
- 1871 ● At Oslo kommune skal støtte BDS-bevegelsen og bidra til boikott av, desinvestering i og
1872 sanksjoner mot Israel og selskaper som tjener på Israels okkupasjon av Palestina.
- 1873 ● Oslo kommune skal støtte kulturarrangementer som gir en plattform for dissidenter,
1874 kunstnere og forfattere fra land hvor demokrati og menneskerettigheter er i tilbakegang eller
1875 under press.
- 1876 ● At Oslo deltar aktivt og støtter opp om Pride i andre europeiske byer, og da særlig byer hvor
1877 skeives rettigheter er under press.
- 1878 ● At Oslo starter opp solidarisk samarbeid med organisasjoner i andre land som jobber for
1879 kvinners og skeives rettigheter.
- 1880 ● At Oslo skal være en by fri for frihandelsavtaler som binder oss til privatisering av velferd.

1881
1882 **Les mer om etiske innkjøpskrav under *Oslo kommune som bevisst innkjøper* på side 34.**